

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 2021

947/2021

Laki

lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lain soveltaminen ja toiminnan keskeiset periaatteet

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomen lain mukaan rekisteröityyn muuta sosiaalista eläkevakuutustoimintaa kuin lakisääteistä eläkevakuuttamista (*lisäeläkevakuutustoiminta*) harjoittavaan eläkesäätiöön (*lisäeläkesäätiöön*) ja eläkekassaan (*lisäeläkekassaan*).

Lisäeläkesäätiö ja lisäeläkekassa eivät saa harjoittaa muuta kuin tässä laissa tarkoitettua vakuutustoimintaa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *lisäeläkelaitoksella* lisäeläkesäätiötä ja lisäeläkekassaa;
- 2) *etuusperusteisella lisäeläkejärjestelyllä* järjestelyä, jossa eläke määräytyy työnantajan lupauksen mukaisesti;
- 3) *maksuperusteisella lisäeläkejärjestelyllä* järjestelyä, jossa eläke määräytyy suoritettujen vakuutusmaksujen ja maksujen sijoittamisesta saatujen nettotuottojen perusteella, vähennettynä kertyneiden varojen hoitokuluilla;
- 4) *sijoitussidonnaisella lisäeläkejärjestelyllä* maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä, jossa eläkkeen määrä on sidottu tiettyjen sijoituskohteiden arvon kehitykseen;
- 5) *lisäeläkejärjestelyllä* sopimusta, muuta perustamiskirjaa ja sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;
- 6) *lisäeläke-etuuksilla* muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella ja kyseisten etuuskien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia sekä sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeelläolo-

HE 28/2021
StVM 19/2021
EV 123/2021

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2016/2341/EU (32016L2341); EYVL L 354, 23.12.2016, s. 37

ajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;

7) *osakkaalla* työntantajaa ja yrittäjää, joka on velvollinen maksamaan lisäeläkelaitokselle vakuutusmaksua;

8) *toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä* lisäeläkelaitoksen hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa;

9) *mahdollisella vakuutetulla* henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

10) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

11) *edunsaajalla* henkilöä, jonka oikeus eläkkeeseen tai muuhun etuuteen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta;

12) *etuudensaajalla* henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

13) *keskeisellä toiminnolla* lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

14) *pysyvällä välineellä* sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhemmää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

15) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

16) *ETA-lisäeläkesäätioillä* 13 luvussa tarkoitettua lisäeläkesäitiötä, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai tämän lisäksi myös muuta lisäeläkevakuutustoimintaa;

17) *ETA-lisäeläkekassalla* 13 luvussa tarkoitettua lisäeläkekassaa, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai tämän lisäksi myös muuta lisäeläkevakuutustoimintaa;

18) *ETA-lisäeläkelaitoksella* ETA-lisäeläkesäitiötä ja ETA-lisäeläkekassaa;

19) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

20) *ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella* laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty:

a) yksilöllisesti tai keskitetysti työntäjän (työntäjien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä; taikka

b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti;

ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;

21) *rahoittavalla yrityksellä* yritystä tai muuta elintä, joka toimii työntäjänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;

22) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

23) *toimivaltaisella viranomaisella* kansallista viranomaista, joka on ETA-valtiossa nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvon-

nasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädettyjä tehtäviä;

24) *kotivaltioilla* ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

25) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jonka ammatillisia lisäeläkejärjestelyjä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

26) *siirtävällä lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

27) *vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

28) *rajat ylittävällä toiminnalla* sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA- valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

29) *OECD-valtiolla* Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

30) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

31) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

32) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa lisäeläkelaitokselle sen toimintaan liittyviä palveluita;

33) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta;

34) *velkasitoumuksella* lainasaamista ja muuta saamista ja näille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

35) *sijoitusrahastolla* sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettua kotimaista sijoitusrahastoa sekä sijoitusrahastolaissa tarkoitettua muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa toimiluvan saaneen yhteissijoitusyrityksen tarjoamaa rahastoa;

36) *vaihtoehtorahastolla* vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua koti- ja ulkomaista vaihtoehtorahastoa;

37) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen tai eliniän odotukseen liittyvää riskiä;

38) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

39) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

40) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

3 §

Lisäeläkelaitoksen toiminnan tarkoitus

Lisäeläkelaitoksen tehtävänä on muutoin kuin liikemäisesti harjoittaa lisäeläkevakuutustoimintaa ja hoitaa laitokselle tätä varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Lisäeläkelaitos ei saa harjoittaa muuta kuin edellä tarkoitettua toimintaa.

Lisäeläkelaitoksen on toiminnassaan pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

4 §

Lisäeläkelaitoksen toiminta ennen rekisteröintiä

Ennen rekisteröintiä lisäeläkelaitos ei voi hankkia oikeuksia, tehdä sitoumuksia eikä olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Lisäeläkelaitoksen puolesta ennen sen rekisteröintiä tehdystä toimesta vastaavat toimesta päättäneet tai siihen osallistuneet yhteisvastuullisesti. Hallitus ja toimitusjohtaja voivat ilman henkilökohtaista vastuuta käyttää puhevaltaa lisäeläkelaitoksen perustamista koskevista asioista.

5 §

Lisäeläkesäätiön toimintapiiri

Lisäeläkesäätiön säännöissä tulee määritellä toimintapiiri siten, että säätiön osakkaana voi olla työnantaja tai useampi työnantaja yhdessä sellaisten työntekijien kanssa, jotka kuuluvat samaan konserniin. Lisäeläkesäätiö voi myös kuulua toimintapiiriinsä osakkaana.

Lisäeläkesäätiön toimintapiirin voi muodostaa myös säännöissä määrätty osa 1 momentissa tarkoitettua toimintapiiristä.

Lisäeläkesäätiö saa harjoittaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa vain toimintapiirissään.

6 §

Lisäeläkekassan toimintapiiri

Lisäeläkekassan säännöissä tulee määritellä toimintapiiri siten, että sen voivat muodostaa:

- 1) työnantajat yhdessä sellaisten työntekijien kanssa, joilla on taloudellinen tai toiminnallinen yhteys;
- 2) työnantajat yhdessä sellaisten työntekijien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;
- 3) yrittäjät yhdessä sellaisten yrittäjien kanssa, joiden toimiala tai ammattiala on samankaltainen tai, jotka muun vastaavan seikan vuoksi muodostavat kokonaisuuden;
- 4) henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumisen taikka rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella.

Lisäeläkekassatoiminnan harjoittamisen 1 momentissa tarkoitettua toimintapiirissä tulee olla tarkoituksenmukaista. Edellä 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella määriteltyyn toimintapiiriin vaikuttavia muutoksia voidaan tehdä vain Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lisäeläkekassan toimintapiirin voi muodostaa myös säännöissä määrätty osa 1 momentissa tarkoitettua toimintapiiristä.

Lisäeläkekassa saa harjoittaa 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa vain toimintapiirissään.

7 §

Vakuutettavia koskevat rajoitukset

Lisäeläkelaitoksessa voidaan vakuuttaa vain osakkaisiin työsuhteessa tai virkasuhteessa olevia tai osakkaan johtoon kuuluvia henkilöitä. Lisäeläkelaitoksessa voidaan lisäksi vakuuttaa laitoksessa osakkaana olevan työnantajan toiseen valtioon lähettämä työntekijä (*lähetetty työntekijä*), joka työskentelee työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa tai sellaisen yrityksen palveluksessa, jossa työnantaja on osakkaana, tai muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

Lisäeläkekassassa voidaan sen lisäksi vakuuttaa myös sen säännöissä määrättyllä toimintatavalla olevia yrittäjiä. Lisäeläkekassassa voidaan vakuuttaa myös edellä tarkoitettujen henkilöiden ja 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäseniä sekä lisäeläkekassan osakkaan palveluksesta eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä ja heidän perheenjäseniänsä sekä henkilöitä, jotka olisivat joutuneet eroamaan kassasta, jollei heidän vakuutustaan kassassa olisi jatkettu.

Lisäeläkelaitoksessa voidaan lisäksi vakuuttaa sellaisia vapaakirjan saaneita henkilöitä, joiden vapaakirja perustuu 1 momentissa tarkoitettuun työskentelyyn. Sen lisäksi lisäeläkekassassa voidaan vakuuttaa sellaisia vapaakirjan saaneita henkilöitä, joiden vapaakirja perustuu 2 momentissa tarkoitettuun yrittäjyyteen, perheenjäsenyyteen, aiempaan palvelukseen tai vakuutuksen jatkamiseen.

8 §

Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuu

Lisäeläkelaitos on osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä.

Lisäeläkesäätiön osakas on lisäeläkesäätiölle vastuussa varojen riittävydestä lisäeläkesäätiön vastuuvelan kattamiseen siten kuin tässä laissa säädetään ja lisäeläkesäätiön säännöissä määrätään.

Lisäeläkekassan osakas on lisäeläkekassalle vastuussa sen tilinpäätöksen alijäämän kattamisesta. Osakkaan vastuu alijäämän kattamisesta on rajoitettu siten kuin tässä laissa säädetään ja lisäeläkekassan säännöissä ja laskuperusteissa määrätään.

9 §

Lisäeläkelaitoksesta eroaminen ja erottaminen

Lisäeläkekassan osakas voi erota lisäeläkekassasta. Lisäeläkesäätiön osakas saa erota ja voi tulla erotetuksi lisäeläkesäätiöstä vain, jos eroavan osakkaan osakaskohtainen vakuutuskanta on luovutettu toiselle lisäeläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun lisäeläkesäätiön osakas lopettaa toimintansa 5 §:ssä tarkoitettussa toimintapiirissä.

10 §

Eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain soveltaminen

Lisäeläkelaitokseen sovelletaan, mitä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetussa laissa (946/2021), jäljempänä *eläkesäätiö- ja eläkekassalaki*, säädetään eläkelaitoksesta. Lisäeläkesäätiöön sovelletaan, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädetään eläkesäätiöstä. Lisäeläkekassaan sovelletaan, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädetään eläkekassasta. Lisäeläkelaitokseen, lisäeläkesäätiöön tai lisäeläkekassaan ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 1 luvun 1–5 §:ää, 2 luvun 4, 8 ja 9 §:ää, 4 luvun 4, 8, 15 ja 26 §:ää, 5 luvun 2–4, 8 ja 9 §:ää, 6 luvun 3 ja 6 §:ää, 7 ja 8 lukua, 10 luvun 1, 3, 7, 13

ja 14 §:ää, 11 luvun 3, 4 ja 15 §:ää, 12 luvun 1–6, 10–12, 15–18, 20, 22, 23 ja 27 §:ää, 13 luvun 1, 2, 4–6, 12, 14, 17–26, 28–30 ja 39 §:ää, 14 luvun 2–8 §:ää, 16 luvun 1–3 §:ää eikä 17 luvun 2 §:ää.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua, ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 22–25 §:ää. Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkelaitoksiin, joissa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 4 luvun 22 §:n 3 momenttia eikä 24 §:n 2 momenttia.

11 §

Säännökset, joita ei sovelleta maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn ei sovelleta 2 luvun 3 §:ää eikä 4 luvun 2 §:n 1 momenttia ja 8 §:ää.

12 §

Säännökset, joita ei sovelleta sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn

Sen lisäksi, mitä 11 §:ssä säädetään, sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn ei sovelleta 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 4 §:n 2 momenttia eikä 5, 10 ja 13 §:ää.

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevan omaisuuden arvostamiseen tilinpäätöksessä ei sovelleta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 7 §:ää.

13 §

Säännökset, joiden soveltaminen riippuu vakuutettujen lukumäärästä

Lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua (*pieni lisäeläkelaitos*), ei sovelleta 3 luvun 1, 5–13 ja 15–17 §:ää, 4 luvun 2 §:ää, 6 luvun 27–35 §:ää, 7 luvun 1 §:ää, 2 §:n 2 momenttia, 4, 5 ja 8–12 §:ää, 13 lukua eikä 15 luvun 1–6 ja 8–10 §:ää.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua, ei sovelleta 3 luvun 4 §:ää, eikä 6 luvun 3 §:ää ja 16 §:n 1 momenttia.

14 §

Lisäeläkelaitoksen oikeus valita sovellettava säännöstö

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, lisäeläkelaitos, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Jos lisäeläkelaitos peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos sen vakuutettujen lukumäärä vähenee alle 100:aan. Ilmoituksen tehneeseen lisäeläkelaitokseen sovelletaan 13 §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos lisäeläkelaitos, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä tarkoitettua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan 13 §:n estämättä säännöksiä, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin (*eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteri*).

15 §

Lisäeläkelaitoksen velvollisuus ilmoittaa Finanssivalvonnalle vakuutettujen lukumäärän muutoksista

Lisäeläkelaitoksen, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

Lisäeläkelaitoksen, jonka vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin.

16 §

Ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön sovellettavat säännökset

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 4 artiklassa tarkoitettua ammatillista lisäeläketoimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä ulkomaisesta ETA-lisäeläkelaitoksesta. Edellä tarkoitettu vakuutusyhtiö voi vastaanottaa tai siirtää lisäeläkejärjestelyn noudattaen, mitä tässä laissa säädetään lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävistä siirroista.

17 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 14 ja 15 §:ssä säädettyjen ilmoitusten sisällöstä.

2 luku

Perustaminen, osakkaat ja säännöt

1 §

Lisäeläkesäätiön perustaja

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään, maksuperusteista lisäeläketoimintaa harjoittavan lisäeläkesäätiön voivat perustaa vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

2 §

Lisäeläkekassan perustaja

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 1 §:n 2 momentissa säädetään, jos lisäeläkekassatoiminnan harjoittaminen ryhmän keskuudessa on perusteltua, lisäeläkekassan voi perustaa henkilöryhmä, joka on määritelty ammatin tai ammattialaan kuulumiensa tai rekisteröidyn yhdistyksen jäsenyyden perusteella tai rekisteröity yhdistys.

Lisäeläkekassan, joka harjoittaa maksuperusteista lisäeläketoimintaa, voivat perustaa vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

3 §

Lisäeläkelaitoksen vähimmäiskoko

Lisäeläkesäätiössä tulee olla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja vähintään 30 tai, jos lisäeläkesäätiön säännöissä niin määrätään, yhteensä vähintään 30 edellä tarkoitettua vakuutettua ja eläkkeensaajaa. Lisäeläkesäätiötä perustettaessa 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja tulee olla vähintään 30 perustamista seuraavan toisen kalenterivuoden päättyessä.

Lisäeläkekassassa tulee olla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja vähintään 100 tai, jos lisäeläkekassan säännöissä niin määrätään, yhteensä vähintään 100 edellä tarkoitettua vakuutettua ja eläkkeensaajaa. Lisäeläkekassassa, joka harjoittaa työkyvyttömyys- tai perhe-eläketoimintaa tulee olla 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vakuutettuja vähintään 300.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää vakuutettujen lukumäärää koskevia poikkeuksia tai pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaika enintään vuodella.

4 §

Säännöt

Lisäeläkelaitoksella tulee olla säännöt, joissa on määrättävä:

- 1) toiminimi ja, jos se ilmaistaan kahdella tai useammalla kielellä, ilmaisut edellä tarkoitetuilla kielillä;
- 2) kotipaikkana oleva Suomen kunta ja, jos lisäeläkelaitoksen keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;
- 3) harjoitettava eläkevakuutus toiminta;
- 4) toimintapiiri;
- 5) ketkä ovat eläkelaitoksessa vakuutettuja;
- 6) hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä sekä toimikausi;
- 7) hallituksen jäsenille suoritettavan palkkion peruste;
- 8) tilintarkastajien ja varatilintarkastajien toimikausi;
- 9) miten vakuutetut tulevat järjestelyn osapuoliksi ja eroavat järjestelystä sekä millä perusteella vakuutettu voidaan erottaa;
- 10) etuudet, niiden suuruus tai määräytymisperuste;
- 11) etuuksien saamisen edellytykset ja suorittamisaika;
- 12) takaako eläkelaitos biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason;
- 13) jos vakuutetut suorittavat vakuutusmaksuja, vakuutettujen vakuutusmaksun määräytyminen, suorittamisen ajankohdat ja viivästymisestä johtuvat seuraamukset;
- 14) jos vakuutetut maksavat vakuutusmaksuja, vakuutettujen oikeudesta keskeyttää maksujen suorittaminen;
- 15) maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä vakuutettujen oikeudesta valita ja vaihtaa sijoituskohteita;
- 16) onko maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä kertyneet varat ja niille laskettavat tuotot mahdollista siirtää toiseen vakuutuslaitokseen;
- 17) säilyttääkö ja missä määrin henkilö, jonka vakuutusuhde on päätynyt ennen eläkkeeseen tai muuhun etuuteen oikeuttavan tapahtuman sattumista, itse ja hänen edunsaajansa oikeuden eläkkeeseen tai muuhun etuuteen;
- 18) eläkelaitoksen varojen ja vastuiden jakautumisesta eläkelaitosta purettaessa.

Lisäksi säännöissä tulee olla:

- 1) tieto siitä, että vakuutetuilla ja heidän edunsaajillaan on oikeus lisäeläkkeeseen tai muuhun etuuteen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettussa liikkeen luovutustilanteessa;

2) tieto siitä, että eläkelaitos toimittaa vakuutetuille, eläkkeen- ja muun etuuden saajille ja edunsaajille 7 luvussa tarkoitetut tiedot, sekä tieto siitä, miten ja milloin tiedot toimitetaan;

3) tieto vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuudensaajien ja edunsaajien käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

Lisäeläkekassan säännöissä tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään määrätä:

1) miten kutsu kassankokoukseen toimitetaan;

2) miten osakkaiden äänioikeus ja äänimäärät jakautuvat kassankokouksessa;

3) jos kassalla on edustajisto, edustajiston jäsenten ja varajäsenten toimikausi ja valitsemistapa sekä jäsenille suoritettavan palkkion peruste;

4) miten osakaskohtainen vakuutusmaksu määräytyy ja seuraamukset maksun viivästyttämisestä;

5) miten osakas eroaa ja millä perusteella osakas voidaan erottaa kassasta.

Lisäeläkesäätiön säännöissä tulee sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, määrätä:

1) hallituksen jäsenten ja varajäsenten valitsemistapa;

2) noudattaako eläkesäätiö, jossa on useita osakkaita, kirjanpidossaan tasaavaa vai osakaskohtaista järjestelmää;

3) miten osakkaiden osuus 5 luvun 15 §:ssä tarkoitetusta ylikatteesta lasketaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavassa eläkesäätiössä.

5 §

Sääntöjen vahvistaminen

Lisäeläkelaitoksen säännöille ja niiden muutoksille on haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Hakemukseen on lisäeläkelaitosta perustettaessa liitettävä perustamissopimus, osakasluekko ja selvitys siitä, että hallituksen jäsenet täyttävät 3 luvun 1 §:ssä säädetyt kelpoisuusvaatimukset sekä, jos laitokselle on valittu toimitusjohtaja, selvitys siitä, että toimitusjohtaja täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonnan on vahvistettava lisäeläkesäätiön säännöt tai niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset.

Finanssivalvonnan on vahvistettava lisäeläkekassan säännöt ja niiden muutokset, jos säännöt ovat lainmukaiset eikä aiotun vakuutustoiminnan katsota vaarantavan alan tervettä kehitystä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettun hakemuksen sisällöstä sekä hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista.

6 §

Lisäeläkesäätiön eläkkeiden vähentäminen

Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 15 §:ssä säädetään, jos lisäeläkesäätiön sääntöjen muutos tarkoittaa vakuutettujen eläkkeiden vähentämistä tai poistamista siltä osin kuin eläkkeet ovat karttuneet palveluksesta ennen muutosajankohtaa taikka eläkkeensaajien alkaneiden eläkkeiden tai heidän ja heidän edunsaajiensa vastaisen eläkkeiden vähentämistä tai poistamista, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä on, että muutosta on kannattanut vähintään neljä viidesosaa hallituksen kokouksessa läsnä olevista jäsenistä. Lisäksi edellytyksenä on, että muutos on lisäeläkesäätiön toiminnan jatkamisen kannalta välttämätön tai että ne, joiden eläkkeiden alentamista tai poistamista päätös koskee, ovat antaneet tähän suostumuksensa.

Muutos on 1 momentissa tarkoitettulla tavalla välttämätön, jos lisäeläkesäätiö olisi asetettava selvitystilaan 12 luvun 2 §:n 2–6 kohdan perusteella, ellei muutosta tehtäisi.

Muutokseen, joka rajoittaa eläkkeen kasvua muutoksen jälkeen, ei sovelleta 1 ja 2 momenttia.

7 §

Lisäeläkesäätiön etuuksien vähentämisessä noudatettavat yleiset periaatteet

Lisäeläkesäätiön eläkkeitä ja muita etuuksia 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla vähennettäessä on kohtuullisessa määrin otettava huomioon lisäeläkesäätiön säännöissä määrätty etuoikeusjärjestys lisäeläkesäätiön varojen jakamisessa etuuden saajien kesken lisäeläkesäätiötä purettaessa sekä se, että etuuden saajien ryhmien asema suhteessa toisiinsa säilyy kohtuullisessa määrin samana. Eläkkeitä ja muita etuuksia ei saa vähentää eikä poistaa siltä osin kuin lisäeläkesäätiön vastuuvélka on katettu.

8 §

Lisäeläkesäätiön etuuksien vähentäminen lakisäateisen eläketurvan muutosten johdosta

Sen estämättä, mitä 6 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 7 §:ssä säädetään, jos lakisäateisiä eläkkeitä ja muita etuuksia vähennetään tai rajoitetaan, lisäeläkesäätiön sääntöjen mukaisia eläkkeitä ja muita etuuksia voidaan vastaavasti vähentää tai rajoittaa muuttamalla lisäeläkesäätiön sääntöjä myös siten, ettei edellä tarkoitetuilla eläkkeillä ja muilla etuuksilla korvata lakisäateisiin eläkkeisiin ja muihin etuuksiin tehtyjä muutoksia.

9 §

Lisäeläkekassan etuuksien vähentäminen

Sääntömuutosta, joka koskee etuuden pienentämistä, ei saa soveltaa vakuutustapahtumaan, joka on sattunut ennen muutoksen voimaantuloa. Uutena vakuutustapahtumana ei pidetä eläkkeen muuttamista vanhuuseläkkeeksi tai oikeuden syntymistä perhe-eläkkeen saamiseen eläkkeensaajan jälkeen.

Jos lisäeläkekassan sääntöjen muutos tarkoittaa vakuutettujen eläkkeiden vähentämistä tai poistamista siltä osin kuin eläkkeet ovat karttuneet palveluksesta ennen muutosajankohtaa, muutoksen vahvistamisen edellytyksenä on, että muutos on lisäeläkekassan toiminnan jatkamisen kannalta välttämätön tai että, ne joiden eläkkeiden alentamista tai poistamista päätös koskee, ovat antaneet tähän suostumuksensa. Sääntöjen muutos on edellä tarkoitettulla tavalla välttämätön, jos lisäeläkekassa olisi asetettava selvitystilaan 12 luvun 2 §:n 2–6 kohdan perusteella, ellei sääntömuutosta tehtäisi.

Lisäeläkekassan eläkkeiden ja muiden etuuksien vähentämisestä päättää kassankokous. Sen estämättä, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 15 §:ssä säädetään, päätös on pätevä, jos vakuutetut, osakkaat tai edustajiston jäsenet, joilla on vähintään kaksi kolmasosaa tai säännöissä määrätty suurempi äänimäärä kokouksessa edustetusta äänimäärästä, ovat sitä kannattaneet.

Sääntömuutokseen, joka rajoittaa etuuden kasvua muutoksen jälkeen, ei sovelleta 1 ja 2 momenttia.

10 §

Lisäeläkelaitoksen keskushallinto

Lisäeläkelaitoksen keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa lisäeläkelaitoksen keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Johto ja hallintojärjestelmä

1 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus

Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta lisäeläkelaitoksen järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinnointiin.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

2 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuus pienessä lisäeläkelaitoksessa

Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkevakuutustoiminnan tuntemus kuin pienen eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeellista. Jos pieni lisäeläkelaitos harjoittaa etuusperusteista lisäeläkevakuutustoimintaa, hallituksessa on myös oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Jos pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä ei ole 1 momentissa tarkoitettua eläkevakuutustoiminnan tai sijoitustoiminnan tuntemusta, heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty henkilö ei voi olla hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa.

Mitä tässä pykälässä säädetään toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä, sovelletaan myös hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen.

3 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt täyttävät 1 tai 2 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta selvityksestä.

4 §

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan esteellisyys

Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaava henkilö ei saa osallistua hänen ja eläkelaitoksen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua eläkelaitoksen ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hän on palvelussuhteessa kolmanteen, kolmantena olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtaja taikka sitä vastaavassa asemassa, hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä, taikka jos hänelle on odotettavissa sopimuksesta olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa eläkelaitoksen edun kanssa.

Mitä tässä pykälässä säädetään sopimuksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen.

5 §

Hallintojärjestelmä

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnon ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Lisäeläkelaitoksen organisaatorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

6 §

Keskeiset toiminnot

Lisäeläkelaitoksella on oltava keskeiset toiminnot. Lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti. Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 9 §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitä tai muita henkilöitä lisäeläkelaitoksessa, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi lisäeläkelaitoksen hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä tarkoitettu työnantaja, jos lisäeläkelaitos antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan kanssa, ja jos lisäeläkelaitoksen toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

7 §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön ilmoitusvelvollisuus

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastuualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi lisäeläkelaitoksen hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos lisäeläkelaitoksen hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut lisäeläkelaitoksen hallitukselle havainneensa:

- 1) huomattavan riskin, ettei lisäeläkelaitos noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;
- 2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä lisäeläkelaitokseen tai sen toimintaan sovellettavan lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen merkittävän aineellisen rikkomisen.

8 §

Riskienhallintatoiminto ja riskienhallintajärjestelmä

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa.

Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä lisäeläkelaitokseen ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seurantaa, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi lisäeläkelaitoksen hallitukselle.

Lisäeläkelaitoksen riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen lisäeläkelaitoksen organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä lisäeläkelaitoksessa tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa palveluyrityksissä, ja sen tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistetut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

9 §

Sisäisen tarkastuksen toiminto

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistetut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

10 §

Aktuaaritoiminto

Jos lisäeläkelaitos itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemuspärisiin tietoihin;

- 5) ilmoittaa lisäeläkelaitoksen hallitukselle vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 6) antaa lausunnon lisäeläkelaitoksen yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon lisäeläkelaitoksen vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;
- 8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

11 §

Riskienarviointi

Lisäeläkelaitoksen on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on kirjattava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun lisäeläkelaitoksen tai sen hallinnointien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

- 1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty lisäeläkelaitoksen johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;
- 2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;
- 3) kuvaus siitä, kuinka lisäeläkelaitos estää eturistiriidat lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan kanssa, jos lisäeläkelaitos ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitettulle työnantajalle 6 §:n 3 momentin mukaisesti;
- 4) arviointi lisäeläkelaitoksen kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos lisäeläkelaitoksella on tervehdyttämissuunnitelma;
- 5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien, missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;
- 6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien lisäeläkelaitosta tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;
- 7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;
- 8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehityksessä olevista riskeistä mukaan lukien arviointi ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi lisäeläkelaitoksella on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta lisäeläkelaitoksen kykyyn huolehtia velvoitteistaan.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava lisäeläkelaitoksen riskienarvioinnissa.

Lisäeläkelaitoksen on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

12 §

Toimintaperiaatteet, sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma

Lisäeläkelaitoksen on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Lisäeläkelaitoksen hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakoita sekä tarkasteltava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät lisäeläkelaitoksen kaikilla organisaatiotasolla.

Lisäeläkelaitoksen tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

13 §

Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuus

Lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö.

Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

- 1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;
- 2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;
- 3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta selvityksestä.

14 §

Toiminnan ulkoistaminen

Lisäeläkelaitos voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat lisäeläkelaitoksen puolesta.

Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Lisäeläkelaitos on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Lisäeläkelaitoksen on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Lisäeläkelaitoksen toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi lisäeläkelaitoksen ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

15 §

Ulkoistamisilmoitus

Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon liittyvistä merkittävästä muutoksista. Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada lisäeläkelaitokselta ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

16 §

Palkka- ja palkkiopolitiikka

Lisäeläkelaitokselle on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus lisäeläkelaitoksen riskiprofiiliin.

Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös lisäeläkelaitoksen ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin, jos ne eivät kuulu seuraavien direktiivien soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen lisäeläkelaitoksen toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa lisäeläkelaitoksen riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa.

Lisäeläkelaitoksen on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Lisäeläkelaitos vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa

palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Lisäeläkelaitoksen on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilö tietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 toisin säädetä. Lisäeläkelaitoksen palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava lisäeläkelaitoksen turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;
- 2) vastattava lisäeläkelaitoksen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;
- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;
- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

17 §

Selvitys muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaisen kelpoisuudesta

Jos Finanssivalvonta vaatii 1 tai 13 §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainituissa pykälissä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä 1 momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltainen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 1 tai 13 §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettua asiakirjaa ei ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 1 tai 13 §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettuna oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja asiakirjoja on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

18 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 5 §:ssä tarkoitettusta hallintojärjestelmästä, 8 §:ssä tarkoitettusta riskienhallintatoiminnoista ja riskienhallintajärjestelmästä sekä 12 §:ssä tarkoitettusta sisäisen valvonnan järjestelmästä.

4 luku

Tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastus

1 §

Tasaava tai osakaskohtainen kirjanpito lisäeläkesäätiössä

Lisäeläkesäätiön on laadittava kirjanpitonsa osakaskohtaista järjestelmää noudattaen, ellei Finanssivalvonta ole myöntänyt lisäeläkesäätiölle lupaa noudattaa kirjanpidossaan tasaavaa järjestelmää.

Osakaskohtaisessa järjestelmässä kirjanpito on laadittava siten, että siitä käyvät selville kunkin lisäeläkesäätiöön kuuluvan osakkaan osalta erikseen tuloslaskelmaan ja taseeseen päättyvät erät. Osakkaan lisäeläkesäätiölle antamat varat on katsottava kyseisen osakkaan hyväksi.

Tasaavassa järjestelmässä lisäeläkesäätiölle suoritettava vakuutusmaksu jaetaan kunkin osakkaan hyväksi lisäeläkesäätiön säännöissä määrätyllä tavalla. Osakkaan vastuuvelan katteena on osakkaan vastuovelkaa vastaava suhteellinen osa lisäeläkesäätiön varoista.

2 §

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Lisäeläkelaitoksen on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva lisäeläkelaitoksen varoista, vastuisista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä lisäeläkelaitoksen hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

3 §

Taseeseen merkittävät erät

Lisäeläkelaitoksen taseeseen merkitään:

- 1) rahat ja muut kuin taseessa sijoituksiksi merkittävät saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;
- 2) vastuvelka 5 luvun säännöksiä noudattaen laskettuun arvoon;
- 3) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty 1 momentin 1 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

4 §

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteen arvostaminen

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevat sijoitukset esitetään taseessa erikseen arvostettuina käypään arvoon. Käyvän arvon muutos merkitään tuotoksi tai kuluksi tuloslaskelmaan.

Omaisuuksien siirrot sijoitusten ja sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevien sijoitusten välillä tapahtuvat käyvillä arvoilla.

5 §

Tilintarkastajan valinta

Lisäeläkelaitoksessa on oltava vähintään yksi tilintarkastuslaisissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja.

Tilintarkastajan valitsee lisäeläkesäätiössä hallitus ja lisäeläkekassassa kassankokous.

Vastuuvelka, vakuutusmaksut ja vakavaraisuus

1 §

Vastuuvelka

Lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisista sitoumuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuvelaksi, jonka muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu.

Lisäeläkelaitoksen vastuvelan on vastattava jatkuvasti sen sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Lisäeläkelaitoksen vakuutusmatemaatikon on laskettava vastuuvelka vuosittain.

2 §

Vakuutusmaksuvastuu

Etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksuvastuun on vastattava tulevista vakuutustapahtumista johtuvien suoritusten pääoma-arvoa, jota laskettaessa eläkkeen tai muun etuuden katsotaan karttuvan suoraviihaisesti eläkkeeseen oikeuttavalta ajalta eläkeiän täyttämiseen mennessä. Vakuutusmaksuvastuun on kuitenkin oltava vähintään saman suuruinen kuin se olisi, jos henkilö olisi lakannut olemasta 1 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettussa työ- tai virkasuhteessa taikka muussa palvelussuhteessa osakkaaseen taikka osakkaan lähettämä työntekijä taikka lakannut kuulumasta osakkaan johtoon tilinpäätöshetkellä.

Lisäeläkelaitoksella voi olla indeksikorotusvastuu, jota saa käyttää tulevien korotusten lisäksi ainoastaan laskuperusteiden muuttamisesta aiheutuneen vastuvelan kasvun peittämiseen. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä indeksikorotusvastuun käyttämisestä.

Muun maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn kuin sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksuvastuu on maksettujen vakuutusmaksujen ja vakuutukselle hyvitettyjen muiden tuottojen yhteismäärä vähennettynä vakuutusturvan ylläpitämisestä ja vakuutuksen hoitamisesta perityillä kuluilla. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksuvastuun on vastattava vastuvelan katteena olevan omaisuuden käypää arvoa.

3 §

Korvausvastuu

Korvausvastuun on vastattava sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia maksamatta olevia korvausmääriä ja muita määriä. Lisäeläkekassalla voi olla korvausvastuuseen luettava runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuupillisesti laskettava erä (*tasoitusmäärä*).

4 §

Vastuuvelan laskuperusteet

Lisäeläkelaitoksella on oltava laskuperusteet vastuvelan määrittämiselle.

Vastuuvelan laskennassa käytettävät kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja muut muuttujat on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu.

Jos lisäeläkekassan vastuuvelan laskuperusteita muutetaan, perusteita on sovellettava myös niihin henkilöihin, jotka ovat olleet vakuutettuina ennen muutosta, jollei heitä varten laadita eri laskuperusteita. Jos lisäeläkesäätiön vastuuvelan laskuperusteita muutetaan, perusteita on sovellettava kaikkiin vakuutettuihin.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja laskuperusteiden sisällöstä sekä vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

5 §

Vastuuvelan laskennassa käytettävä korko

Lisäeläkelaitoksen on valittava vastuuvelan laskennassa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä vastuuvelan laskennassa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määrätessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakausmekanismin joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) lisäeläkelaitosten lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Finanssivalvonta voi antaa lisäeläkelaitokselle hakemuksesta luvan käyttää vastuuvelan laskennassa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa lisäeläkkeiden vastuuvelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennyksen. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin lisäeläkkeiden vastuuvelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun vastuuvelan kesto.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

6 §

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn laskuperusteet

Lisäeläkelaitoksella on oltava maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn osalta laskuperusteet:

1) suoritetuista vakuutusmaksuista johtuvan vakuutusturvan määrälle;

2) määrälle, jonka vakuutettu voi siirtää toiseen lisäeläketurvaa järjestävään laitokseen, jos järjestelyyn sisältyy siirto-oikeus;

3) vapaakirjalle, joka vastaa vakuutetun omia maksuosuuksia vastaavaa osaa kertyneistä varoista.

7 §

Vapaakirjan laskuperusteet

Jos joku voi lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaan saada vapaakirjan, lisäeläkelaitoksella on oltava laskuperusteet vapaakirjan määrittämiseksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä vapaakirjan määrittämisessä noudatettavista laskuperusteista.

8 §

Lisäeläkekassan laskuperusteet

Lisäeläkekassalla on oltava laskuperusteet etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksun määrittämiseksi. Vakuutusmaksun laskuperusteet on ilmoitettava Finanssivallvonnalle.

9 §

Vakuutettujen ja eläkkeensaajien etujen turvaaminen

Tässä luvussa tarkoitetut laskuperusteet on laadittava vakuutettujen ja eläkkeensaajien edut turvaavalla tavalla.

10 §

Vakuutustekninen katevaja

Jos lisäeläkelaitoksen vastuuvelan laskuperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuuvetka on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Finanssivallvonta voi myöntää lisäeläkelaitokselle luvan merkitä edellä tarkoitettujen vastuuvetkojen erotus taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (*katevaja*), jos lisäeläkelaitoksen varat eivät riittäisi uusien perusteiden mukaisen vastuuvelan kattamiseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisen edellytyksenä on, että lisäeläkelaitos laatii suunnitelman katevajan kuolettamiseksi määräajassa, joka saa olla enintään kymmenen vuotta. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua lisäeläkelaitoksen arvioituun vakuutusteknisen katevajan kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava osakkaiden, vakuutettujen sekä eläkkeen- ja edunsaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen varojen ja vastuiden vastavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos lisäeläkejärjestely puretaan 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava siitä Finanssivallvonnalle. Lisäeläkelaitoksen on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläketoimintaa harjoittavalle lisäeläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivallvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

11 §

Vakuutusmaksut lisäeläkesäätiössä

Osakkaan on suoritettava vakuutusmaksuja tai asetettava vastuuvelan katteeksi hyväksyttävistä vakuuksista vastuuvajauksen täyttämiseksi vuosittain vähintään siten, että ne yhdessä lisäeläkesäätiön muiden varojen ja vakuuksien kanssa riittävät 6 luvun 5 §:ssä tarkoitetun vastuuvelan kattamiseen. Jos lisäeläkesäätiön varat eivät riitä vastuuvelan ja muiden vastuiden kattamiseen, erotus merkitään taseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena.

Vakuutusmaksuja on aina kuitenkin suoritettava rahana vähintään määrä, joka tarvitaan lisäeläkelaitoksen maksuvalmiuden ylläpitämiseen.

12 §

Varautuminen korvausmenon vaihteluun

Lisäeläkekassan on jälleenvakuutuksella tai muulla tavoin järjestettävä toimintansa siten, että syntyy vakuutettuja etuja turvaava suhde korvausmenojen todennäköisen vaihtelun ja lisäeläkekassan vastuukyvyyn välillä.

13 §

Lisäeläkekassan vararahasto

Lisäeläkekassalla on oltava vararahasto, jota tulee vuosittain kartuttaa vähintään 20 prosentilla tilinpäätöksen osoittamasta ylijäämästä. Kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksutulon keskimäärä, siirto vararahastoon ei ole enää pakollinen.

Vararahastoa saadaan alentaa kassankokouksen päätöksen mukaisesti ainoastaan vahvistetun taseen osoittaman alijäämän kattamiseksi.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi hakemuksesta antaa kassalle luvan erityisistä syistä alentaa vararahaston määrää.

Lisäeläkekassalla voi olla myös muita rahastoja, joita kartutetaan ja käytetään säännöissä määrättyllä tavalla.

14 §

Tilinpäätöksen alijäämän kattaminen lisäeläkekassassa

Jos lisäeläkekassan tilinpäätös osoittaa alijäämää, alijäämän kattamiseen tulee käyttää ensin ylijäämä edellisiltä tilikausilta ja sitten 13 §:n mukaiset rahastot ja perustamispääoma. Jollei alijäämää saada katetuksi, on niille, jotka tilikauden aikana ovat olleet velvollisia suorittamaan maksuja kassalle, viipymättä määrättävä lisämaksu, jos kassan säännöissä on lisämaksun suorittamiseen velvoittava määräys. Lisämaksun tulee olla suhteellinen tilikaudelta suoritettavaan maksuun ja enintään sen suuruinen. Lisämaksu saa ylittää puuttuvan määrän enintään 20 prosentilla.

Jollei maksuvelvollinen määräaikana suorita hänelle määrättyä lisämaksua, se on viipymättä pantava ulosottoihin perittäväksi. Jollei lisämaksua saada perityksi, puuttuva määrä on, siinä määrin kuin sen periminen vielä on tarpeen, jaettava toisten maksuvelvollisten maksettavaksi ottaen kuitenkin huomioon 1 momentissa tarkoitettu rajoitus.

Lisämaksu viivästyskorkoineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

15 §

Pysyvän ylikatteen palauttaminen osakkaille

Jos lisäeläkelaitoksen 6 luvun säännösten ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisen varojen tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan pysyvästi kattavan vastuuvelan määrän ja varojen kokonaisuudessaan ylittävän lisäeläkelaitoksen vastuuvelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat saadaan Finanssivalvonnan luvalla palauttaa osakkaille vakuutusteknisten vastuuvelkojen mukaisessa suhteessa.

Jos lisäeläkesäätiö noudattaa tasaavaa kirjanpitojärjestelmää, 1 momentissa tarkoitettujen erotusta vastaavat varat palautetaan osakkaille säätiön säännöissä määrättyin osuuksin siten, että osakkaiden on samanaikaisesti vastaanotettava palautettavat varat.

Siltä osin kuin 1 momentissa tarkoitettu erotus on karttunut vakuutettujen suorittamista maksuista, palautusta osakkaalle ei saa tehdä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, että ylikatetta arvioitaessa katteeseen kuuluvien varojen arvo lasketaan tiettyjen omaisuuslajien osalta käyvästä arvosta poikkeavasti.

16 §

Maksuosuuksien eriyttäminen maksuperusteisessa lisäeläkejärjestelyssä ja vapaakirja

Jos vakuutetut osallistuvat maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn rahoittamiseen, lisäeläkelaitoksen vastaanottamat vakuutusmaksut on eriteltävä osakkaan ja vakuutettujen maksuosuuksiin.

Jos vakuutettu lakkaa olemasta maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn osapuoli ennen vakuutustapahtuman sattumista, hänelle on annettava vapaakirjana vähintään hänen omia maksuosuuksiaan vastaava osuus kertyneistä varoista.

17 §

Ylikatteen siirtäminen lisäeläkelaitoksen osastojen välillä

Jos lisäeläkelaitoksen etuusperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavan osaston varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi ylittävän tämän toiminnan vastuuvelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat voidaan siirtää kyseisestä osastosta maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavaan osastoon. Edellytyksenä on lisäksi, että maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä rahoittava osakas vastaa kyseisen etuusperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavan osaston riskeistä ja että osastolle, jolta varoja siirretään, ei jää vastuuvajausta.

18 §

Vakavaraisuuspääoma

Jos lisäeläkelaitos takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on jatkuvasti oltava vakuutusteknisen vastuuvelan lisäksi riittävästi omia varoja, joilla se pystyy täyttämään 19–24 §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Lisäeläkelaitoksen 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) lisäeläkekassan maksettu pohjarahasto ja maksettu takuupääoma;
- 2) vararahasto ja muut rahastot;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitetut vapaaehtoiset varaukset;
- 5) lisäeläkelaitoksen hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena;
- 6) 5 momentissa säädetyin rajoituksin, lisäeläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä, kun 25 prosenttia pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä on maksettu;
- 7) 5 momentissa säädetyin rajoituksin, lisäeläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta peruspääoman määrästä, kun 25 prosenttia lisäeläkesäätiön peruspääomasta on maksettu.

Lisäeläkelaitoksen 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

- 1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;
 - 2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;
 - 3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;
 - 4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;
 - 5) johdannaisopimuksista lisäeläkelaitokselle koituva mahdollinen enimmäistappio.
- Edellä 3 momentin 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on pienempi.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:
- 1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;
 - 2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

19 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokista 1 ja 2

Lukuun ottamatta vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vakuutuksia mainitussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta tämän luvun 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2 ja 3 momentin mukaiset määrät.

Vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus ja saatu tulos kerrotaan 24 §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollassa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus. Korkeintaan kolmeksi vuodeksi otetussa kuolemanvaravakuutuksessa osuus on kuitenkin 0,1 prosenttia ja, jos vakuutus on otettu useammaksi kuin kolmeksi, mutta enintään viideksi vuodeksi, osuus on 0,15 prosenttia. Saatu tulos kerrotaan 24 §:n 2 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

20 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 3

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen mainitun pykälän 2–5 momentin mukaiset määrät.

Jos 18 §:n mukaista toimintaa harjoittava lisäeläkelaitos vastaa sijoitusriskistä, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus.

Jos 18 §:n mukaista toimintaa harjoittava lisäeläkelaitos ei vastaa sijoitusriskistä eikä sillä ole oikeutta muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 1 prosentin osuus.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollassa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus.

Jos 18 §:n mukaista toimintaa harjoittava lisäeläkelaitos ei vastaa sijoitusriskistä ja sillä on oikeus muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten viimeksi kuluneen tilikauden hallintokuluista lasketaan 25 prosentin osuus.

21 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 5

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 5 kuuluvien vakuutusten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 1 prosentti vakuutuksiin liittyvistä varoista.

22 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä henkivakuutusluokasta 6

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 4 prosenttia vakuutusten vakuutusmaksuvastuun määrästä viimeksi kuluneen tilikauden lopussa. Näin saatu tulos kerrotaan 24 §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

23 §

Vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärä vahinkovakuutusluokista 1 ja 2

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osuus 18 §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärästä on 2–5 momentissa tarkoitettujen laskelmien tuloksista suurin.

Lisäeläkelaitoksen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutulosta lasketaan yhteen 18 prosenttia ensimmäisestä 50 000 000 eurosta ja 16 prosenttia sen yli menevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 24 §:n 3 momentissa.

Jos lisäeläkelaitoksen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutuotto on suurempi kuin vakuutusmaksutulo, 2 momentin mukainen laskelma tehdään käyttäen vakuutusmaksutulon sijasta vakuutusmaksutuottoa.

Lisäeläkelaitoksen kolmen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta korvauskulujen keskiarvosta lasketaan yhteen 26 prosenttia ensimmäisestä 35 000 000 eurosta ja 23 prosenttia sen ylimenevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 24 §:n 3 momentissa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu 2–4 momentin mukaisesti määräytyvä omien varojen vähimmäismäärä on pienempi kuin edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä, omien varojen vähimmäismäärän on oltava vähintään edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna suhdeluvulla, joka saadaan, kun tilikauden lopun omalla vastuulla oleva vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten korvausvastuu jaetaan tilikauden alun omalla vastuulla olevalla korvausvastuulla. Tämä suhdeluku ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 1.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tässä pykälässä säädettyjen määrien muuttamisesta Euroopan unionin tilastotoimiston Eurostatin julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään ylöspäin lähimpään täyteen 100 000 euroon.

24 §

Suhdeluvut laskettaessa vakavaraisuuspääoman vähimmäismääriä

Edellä 19 §:n 2 momentissa ja 22 §:ssä tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden omalla vastuulla olevaa vakuutus-

maksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summaa vastaavaan summaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,85.

Edellä 19 §:n 3 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden kyseessä olevien vakuutusten omalla vastuulla olevaa riskisummaa vastaavaan riskisummaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

Edellä 23 §:n 2 ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kolmen viimeksi kuluneen tilikauden omalle vastuulle jäävää korvauskulua vastaavaan korvauskuuluun ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

25 §

Tervehdyttämissuunnitelma ja rahoitussuunnitelma

Jos lisäeläkelaitoksen 18 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu omien varojen määrä on pienempi kuin 18 §:n 1 momentissa tarkoitettu omien varojen vähimmäismäärä, sen on viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, miten lisäeläkelaitos vuoden kuluessa täyttää omien varojen vähimmäismäärän.

Lisäeläkelaitoksen, jonka vakavaraisuuspääoma on pienempi kuin yksi kolmasosa 19 §:ssä tarkoitettusta vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärästä, on laadittava ja viipymättä toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelmassa on osoitettava, että lisäeläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma on vakuutusmaksuja lisäämällä tai muulla tavoin kolmen kuukauden kuluessa lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelman hyväksymisestä suurempi kuin yksi kolmasosa vakavaraisuuspääoman vähimmäismäärästä. Jos rahoitussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ei sanotussa ajassa ole saatu toteutetuiksi, Finanssivalvonta voi erityisen painavista syistä jatkaa määräaikaan enintään kolmella kuukaudella.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien laatimisesta ja toimittamisesta sen hyväksyttäväksi.

26 §

Ylikatteen palauttamista koskevat poikkeukset lisäeläkekassassa

Jos lisäeläkekassa takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton ja etuuksien tason, eläkejärjestelyyn ei sovelleta 14 eikä 15 §:ää.

27 §

Varojen erillisuus

Lisäeläkelaitoksen on pidettävä maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn varat ja velat sekä tuotot ja kulut omissa osastoissaan erillään lisäeläkelaitoksen muista varoista.

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteena olevat varat, joita ei lain mukaan ole käytettävä muihin tarkoituksiin, on käytettävä yksinomaan kyseisen järjestelyn eläkkeiden ja muiden etuuksien turvaamiseen.

28 §

Lisäeläkelaitoksen vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Lisäeläkelaitoksella on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jonka kelpoisuuden sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut vakuutusyhtiölain (521/2008) 31 luvun 6 §:n perusteella tai jonka kelpoisuus on mainitun luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa tähän.

Lisäeläkelaitoksen vakuutusmatemaatikon on suoritettava laitoksen tilasta vakuutus-tekniinen tutkimus vähintään joka toinen vuosi sekä muulloinkin, jos Finanssivalvonta pitää sitä tarpeellisena.

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon nimittämisestä ja erottamisesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

6 luku

Varojen sijoittaminen ja vastuuvelan kattaminen

Yleiset periaatteet

1 §

Varoja koskevat yleiset periaatteet

Lisäeläkelaitoksen varoja ei saa käyttää sen toiminnalle ilmeisen vieraaseen tarkoitukseen 1 luvun 3 §:n 1 momentin vastaisesti.

2 §

Lainanottoa ja takausta koskevat rajoitukset

Lisäeläkelaitos ei saa ottaa muuta lainaa kuin tilapäisiä, lyhytaikaisia luottoja maksuvalmiutensa ylläpitämiseksi.

Lisäeläkelaitos ei saa antaa takausta.

3 §

Sijoittamista koskevat yleiset periaatteet

Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena. Lisäeläkelaitoksen varoja sijoitettaessa on huolehdittava niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta.

Lisäeläkelaitoksen sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysryhmään kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa lisäeläkelaitosta alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle.

Lisäeläkelaitoksen on sijoitettava varansa vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Lisäeläkelaitoksen tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti. Lisäeläkelaitos voi varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön sekä sosiaalisiin ja hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

Finanssivalvonta voi yksittäistapauksessa määrätä, jos siihen 1 momentin soveltamisen kannalta on erityistä syytä, ettei tiettyjä varoja saa lukea lisäeläkekassan vastuuvelan katteeseen.

4 §

Sijoitussuunnitelma ja sijoituspolitiikka

Lisäeläkelaitoksen hallituksen on laadittava laitoksen varojen sijoittamista koskeva suunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa tulee olla sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys, joka on julkistettava. Selvitystä on tarkistettava ilman viivytystä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja vähintään joka kolmas vuosi. Sijoituspolitiikan periaatteita koskevassa selvityksessä tulee olla vähintään:

1) selvitys käytetyistä sijoitusriskien mittaamis- ja hallintamenetelmistä sekä strategiasta, jota noudattaen eläkelaitos on jakanut sijoittamansa varat ottaen huomioon vastuuvelan luonteen ja keston;

2) selvitys prosesseista riskien hallitsemiseksi;

3) selvitys ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottamisesta sijoituspolitiikassa;

4) selvitys lisäeläkelaitoksen luottoarviointiprosessista sekä sen riittävydestä ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Sijoitussuunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta.

Vastuuvelan kattaminen

5 §

Katettava vastuovelka

Lisäeläkelaitoksen on katettava 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vastuovelka, josta on ensin vähennetty:

1) jälleenvakuuttajan osuus enintään Finanssivalvonnan hyväksymään määrään;

2) takautumisoikeuteen perustuvat saamiset.

Lisäeläkelaitoksen katettavasta vastuuvelasta voidaan vähentää 5 luvun 10 §:n 1 momentissa tarkoitettua katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

6 §

Katevarojen arvostaminen

Varat, joilla katetaan 5 §:ssä tarkoitettu vastuovelka, arvostetaan käypään arvoon.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen varojen arvostamisesta.

7 §

Vastuuvelan katteeksi hyväksyttävät varat ja vakuudet

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu vastuovelka on katettava tässä pykälässä säädetyllä omaisuudella. Vastuuvelan katteen on oltava:

1) joukkovelkakirjalainoja ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä;

2) velkasitoumuksiin perustuvia lainasaamisia ja muita saamisia;

3) osakkeita ja muita tuotoltaan vaihtelevia omistusosuuksia sekä pääomalainoja ja muita sitoumuksia, joilla on heikompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

4) osuuksia sijoitus- ja vaihtoehtorahastoissa;

5) kiinteistöjä, rakennuksia vuokraoikeuksineen ja kiinteään omaisuuteen kohdistuvia sopimukseen tai muuhun oikeustoimeen perustuvia vuokra- ja käyttöoikeuksia tai muita vastaavia oikeuksia, jotka on kirjattu erityisinä oikeuksina kiinteistörekisteriin;

6) osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä;

- 7) rakennusaikaisia saamia kiinteistöyhteisöltä, joka omistaa 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja varoja ja jossa katteen haltijana olevalla lisäeläkelaitoksella on määräämisvalta;
- 8) muita arvopapereita;
- 9) vakuutusmaksusaamia osakkailta sekä muita saamia jälleenvakuuttajilta kuin 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja jälleenvakuuttajien osuuksia;
- 10) verotuksessa vahvistettuja verosaamia ja muita saamia valtioilta sekä muilta julkisyhteisöiltä;
- 11) saamia takuurahastoilta;
- 12) muita kuin 5 kohdassa tarkoitettuja aineellisiin hyödykkeisiin luettavia varoja;
- 13) rahaa ja pankkisaamia sekä talletuksia luottolaitoksissa ja muissa laitoksissa, joilla on oikeus vastaanottaa talletuksia;
- 14) korkosaamia, vuokrasaamia, muita tulojäämiä ja muita vastaavia siirtosaamia sekä menoennakoita.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lisäeläkesäätiön vastuuvelan katteena voi olla vastuuvajaus, jonka täyttämiseksi on asetettu katekelpoinen vakuus. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vakuuksien arvostuksesta ja vakuuksien merkityksestä luottaessa katteeseen niitä sitoumuksia, joihin vakuudet liittyvät.

Lisäeläkelaitoksen hakemuksesta Finanssivalvonta voi erityisistä syistä hyväksyä enintään 2 vuoden määräajaksi vastuuvelan katteeksi muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta, joka on riskiltään samankaltaista kuin 1 momentissa tarkoitettu omaisuus.

Lisäeläkelaitoksen on luetteloitava vastuuvelan kate. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä kateluettelon muodosta ja säilyttämisestä, omaisuuserien merkitsemisestä luetteloon, luettelon laatimisajankohdasta sekä vastuuvelan katteena olevan omaisuuden luetteloon merkitsemisen ajankohdista.

8 §

Vastuuvelan kattaminen kokonaan velkasitoumuksilla, talletuksilla ja rahasto-osuuksilla

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu vastuuvelka voidaan kattaa kokonaan:

- 1) velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;
- 2) velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;
- 3) velkasitoumuksilla, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos tai vakuutusyhtiö;
- 4) talletuksilla ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa;
- 5) velkasitoumuksilla, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla;
- 6) Euroopan investointipankin liikkeelle laskemilla tai takaamalla sijoituksilla Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaiseen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneeseen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;
- 7) velkasitoumuksilla, joiden panttivakuutena on 3 kohdassa tarkoitettujen vakuutusyhtiön antamia henkivakuutuksia tai 1, 2 ja 5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus ei kuulu eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan 1.

9 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi velkasitoumuksilla

Edellä 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta enintään 70 prosenttia voidaan kattaa velkasitoumuksilla:

- 1) joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;
- 2) joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;
- 3) joiden vakuudeksi on voimassa kiinnitys 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun ETA-valtiossa sijaitsevaan omaisuuteen taikka joiden vakuutena on 7 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja osakkeita tai osuuksia kiinteistöyhteisöissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa;
- 4) joiden panttivakuutena on 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

10 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi osakkeilla ja niihin rinnastettavalla omaisuudella

Edellä 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta enintään 70 prosenttia voidaan kattaa:

- 1) kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä olevilla osakkeilla, osuuksilla ja muilla yhteisöjen liikkeeseen laskemilla arvopapereilla lukuun ottamatta 9 §:ssä tarkoitettuja velkasitoumuksia;
- 2) sellaisten yhteisöjen osakkeilla, osuuksilla ja muilla näiden liikkeeseen laskemilla arvopapereilla, joilla on kotipaikka ETA-valtiossa, lukuun ottamatta 9 §:ssä tarkoitettuja velkasitoumuksia;
- 3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen ottamilla pääomalainoilla ja muilla sitoumuksilla, joilla on heikompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;
- 4) velkasitoumuksilla, joiden panttivakuutena on tässä pykälässä tarkoitettuja arvopapereita.

11 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi saamisilla, rahasto-osuuksilla ja muilla sijoituksilla

Edellä 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta enintään 25 prosenttia voidaan kattaa 2 momentissa tarkoitetuilla varoilla.

Tässä momentissa tarkoitettujen varojen osalta vastuuvelan katteeksi hyväksyttävien varojen enimmäismäärä, laskettuna prosentteina 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta on:

- 1) muut saamiset jälleenvakuuttajilta kuin 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen jälleenvakuuttajien osuudet yhteensä 25 prosenttia;
- 2) verotuksessa vahvistetut tai muut vastaavat saamiset ETA-valtiossa sijaitsevalta julkisyhteisöiltä yhteensä 25 prosenttia, joista saaminen muulta yksittäiseltä julkisyhteisöiltä kuin ETA-valtiolta voi olla enintään 10 prosenttia;
- 3) 12 §:n 2 momentissa tarkoitettujen sijoitusrahastojen ja vaihtoehtorahastojen osuudet yhteensä 25 prosenttia siten, että yhden sijoitusrahaston osuus voi olla enintään 5 prosenttia;
- 4) osakkeet ja osuudet ja muut yhteisöjen liikkeeseen laskemat arvopaperit, joilla käydään kauppaa muussa valtiossa kuin ETA- tai OECD-valtiossa säänneltyä markkinaa vastaavalla markkinalla, enintään 15 prosenttia;
- 5) muu kuin 7 §:n 1 momentin 5–7 kohdassa tarkoitettu omaisuus, enintään 10 prosenttia.

12 §

Vastuuvelan kattaminen osaksi sijoitusrahasto- ja vaihtoehtorahasto-osuuksilla

Osuudet sijoitusrahastoissa ja vaihtoehtorahastoissa luetaan 8–11 §:ssä tarkoitettuun omaisuuteen ja lasketaan mainituissa pykälissä säädettyihin enimmäismääriin.

Jos sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoja sijoitetaan muuhun kuin 8–10 §:n ja 11 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun omaisuuteen, rahasto-osuudet luetaan 11 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin sijoituksiin.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, 5 §:ssä tarkoitettua vastuuvelkaa voidaan kattaa osuuksilla sellaisissa sijoitusrahastoissa ja vaihtoehtorahastoissa, jotka sijoittavat varansa 7 §:n 1 momentin 5–7 kohdassa tarkoitettuun omaisuuteen.

Katettavasta vastuuvelasta enintään määrä, joka vastaa 25 prosenttia vastuuvelan kokonaismäärästä, voidaan sijoittaa yhteen tässä pykälässä tarkoitettuun sijoitusrahastoon tai vaihtoehtorahastoon.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään osuuksista sijoitus- ja vaihtoehtorahastoissa, sovelletaan myös Euroopan investointipankin liikkeelle laskemiin tai takaamiin sijoituksiin Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaiseen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneeseen rahastoon ja eurooppalaiseen riskipääomarahastoon.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan katteeseen.

13 §

Osakkaana olevaan yhteisöön sijoittamista koskevat rajoitukset

Jos lisäeläkelaitoksessa on useita osakkaita, sijoitukset osakkaana olevaan yhteisöön on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

Lisäeläkelaitos saa sijoittaa osakkaanaan olevaan yhteisöön enintään viisi prosenttia varoistaan. Jos osakas kuuluu konserniin, sen kanssa samaan konserniin kuuluviin yrityksiin saa sijoittaa enintään kymmenen prosenttia lisäeläkelaitoksen varoista. Edellä säädettyä rajoitusta ei sovelleta osakkaalle annettuun lainaan, jolle on annettu osakkaasta riippumaton katekelpoinen vakuus.

Lisäeläkesäätiöllä on oikeus vakuutta vastaan antaa varojaan velaksi osakkaalle. Osakkaan on suoritettava saamastaan ja myös muulla perusteella syntyneestä velasta lisäeläkesäätiölle vähintään 5 luvun 5 §:n mukaisesti vastuuvelkaa laskettaessa käytettävän koron suuruinen korko.

14 §

Lisäeläkesäätiön osakkaaseen sidoksissa olevaan omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, lisäeläkesäätiön 5 §:ssä tarkoitettuun vastuuvelasta voidaan kattaa enintään 25 prosenttia tässä pykälässä tarkoitetuilla varoilla.

Tässä momentissa tarkoitettujen varojen osalta vastuuvelan katteeksi hyväksyttävien varojen enimmäismäärä, laskettuna prosentteina 5 §:ssä tarkoitettuun vastuuvelasta on:

- 1) velkasitoumukset, joissa velallisena on lisäeläkesäätiön osakas ja joilla ei ole osakkaasta riippumatonta 7–10 §:n mukaista vakuutta yhteensä 25 prosenttia;
- 2) lisäeläkesäätiössä osakkaana olevan yhteisön osakkeet ja osuudet, jos niillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, enintään 10 prosenttia.

Edellä 1 momentissa ja 15 §:ssä tarkoitettulla omaisuudella voidaan kattaa yhteensä enintään 25 prosenttia vastuuvelasta.

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, lisäeläkesätiön vastuuvelan katteeksi hyväksytään myös luottotoiminnassa hyväksyttävät turvaavat vakuudet.

15 §

Lisäeläkelaitoksen osakkaan toimintaan liittyvään omaisuuteen sijoittamista koskevat rajoitukset

Vastuuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista saa olla sijoitettuna omaisuuteen, jonka arvo riippuu pääosin osakkaan toiminnasta, enintään 25 prosenttia, josta yhden toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaan kohteeseen saa olla sijoitettuna enintään 15 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää määräjäksi poikkeuksen 1 momentin säännöksistä.

16 §

Säännellyn markkinan ulkopuolelle sijoittamista koskevat rajoitukset

Lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

Edellä 5 §:ssä tarkoitettua vastuuvelasta voidaan kattaa yhteensä enintään 10 prosenttia seuraavalla omaisuudella, jos sillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

- 1) osakkeet, osuudet ja osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit;
- 2) sitoumukset, joilla on heikompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;
- 3) joukkovelkakirjat;
- 4) muut sijoitusvälineet, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) joukkovelkakirjoihin, joista 8 §:n 1 momentin 1–3 kohdan mukaan vastaa valtio, kunta, vakuutusyhtiö, luottolaitos tai muu niihin rinnastettava yhteisö;
- 2) 7 §:n 1 momentin 5–7 kohdassa tarkoitettuun omaisuuteen.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei myöskään sovelleta 12 §:ssä tarkoitettuihin sijoitusrahasto-osuuksiin tai vaihtoehtorahaston osuuksiin, ellei kyseessä ole sijoitusrahasto tai vaihtoehtorahasto, jonka varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu arvopapereihin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla. Vaikka sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista yli 70 prosenttia olisi sijoitettu arvopapereihin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, 2 momenttia ei sovelleta, jos yli 70 prosenttia sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista on sijoitettu 8 ja 9 §:ssä tarkoitettuihin velkasitoumuksiin.

17 §

Vakuudettomiin velkasitoumuksiin sijoittamista koskevat rajoitukset

Katettavasta vastuuvelasta enintään määrä, joka vastaa viittä prosenttia 5 §:ssä tarkoitettua vastuuvelasta, voidaan kattaa velkasitoumuksella, johon ei liity vakuutta, joka 8–10 §:n mukaan voitaisiin sellaisenaan hyväksyä vastuuvelan katteeksi.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta:

- 1) velkasitoumuksiin, joissa 8 §:n 1 momentin 1–3 kohdan mukaan velallisena on valtio, kunta, vakuutusyhtiö, luottolaitos tai muu niihin rinnastettava yhteisö;
- 2) joukkovelkakirjalainoihin ja muihin pääomamarkkinavälineisiin.

18 §

Johdannaissopimusten käyttäminen

Lisäeläkelaitos voi käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat lisäeläkelaitoksen vastuuvelan katteena. Lisäeläkelaitoksen on johdannaissopimuksia tehdessään vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. Lisäeläkelaitoksen toimintaan liittyvät johdannaissopimukset on luettava lisäeläketoiminnan varoihin. Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkelaitosten johdannaissopimusten käytöstä.

19 §

Sijoitukset yhteen yhteisöön

Edellä 5 §:ssä tarkoitetusta vastuuvelasta enintään 5 prosenttia voidaan kattaa sijoituksella yhteen yhteisöön. Sijoituksena yhteen yhteisöön pidetään sijoituksia:

- 1) saman yhteisön osakkeisiin, muihin niihin rinnastettaviin arvopapereihin sekä saman yhteisön pääomalainoihin;
- 2) saman velallisen antamiin velkasitoumuksiin;
- 3) eri velallisten antamiin velkasitoumuksiin, joiden vakuutena on sijoituksia yhteen yhteisöön tai yhden yhteisön antama takaus tai takausvakuutus.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta:

- 1) velkasitoumuksiin, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio ja joissa velan, velallisen tai takaajan luottoluokitus kuuluu eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan 1;
- 2) velkasitoumuksiin, joissa velallisena on Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio, jonka luottoluokitus kuuluu eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun luottoluokkaan 1;
- 3) 12 §:n mukaisiin osuuksiin sijoitusrahastoissa tai vaihtoehtorahastoissa.

20 §

Sijoitukset yhteen konserniin

Sovellettaessa 9, 10, 15 ja 19 §:ssä säädettyjä enimmäisrajoja on laskettava yhteen sellaiset sijoitukset eri omaisuuslajeihin, jotka kohdistuvat tai liittyvät yhteisön kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.

21 §

Valuuttariski

Enintään 30 prosenttia vastuuvelan kokonaismäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla muun valuutan kuin euron määräisiä tai sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita ei ole täysin suojattu valuuttakurssien muutoksilta.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä valuuttariskin rajoittamisesta ja valuuttaliikkeen järjestämisestä.

22 §

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate

Sijoitussidonnaiseen lisäeläkejärjestelyyn ei sovelleta, mitä 7–12, 16, 17, 19 ja 20 §:ssä säädetään. Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelasta on katettava vähintään 95 prosenttia järjestelyn arvonkehityksen määrääviin sijoituskohteisiin kuuluvilla varoilla. Sijoituskohteisiin tulee kuulua omaisuuseriä, joiden käypä arvo on jatkuvasti vaikeuksista määriteltävissä ja jotka voidaan muuttaa rahaksi järjestelyn ehtojen mukaisesti.

Sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelasta vähintään 70 prosenttia on katettava arvopapereilla ja muilla sitoumuksilla, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, sekä osuuksilla sijoitusrahastoissa tai vaihtoehtorahastoissa, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sijoitussidonnaisten lisäeläkejärjestelyjen sijoitusriskin seurannasta.

23 §

Etuus- ja maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn katteen erillisuus

Etuus- ja maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate on eriytettävä toisistaan. Lisäksi sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kate on eriytettävä muun maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan katteesta.

24 §

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksenantovaltuus

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) siitä, että jotkin 7 §:n mukaiset katteeseen hyväksyttävät varat arvostetaan niiden käyvistä arvosta poikkeavasti, jos se on omaisuuslajin luonteeseen liittyvän käyvän arvon suuren vaihtelun vuoksi tai muusta syystä välttämätöntä;

2) 11 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen varojen osalta vastuuvelan katteeksi hyväksyttävistä varoista, jos se on näiden varojen erityisen riskillisyyden vuoksi välttämätöntä.

25 §

Varojen sijainti ETA-valtiossa

Arvopaperin katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa sen liikkeeseenlaskijalla on kotipaikka. Lisäksi arvopaperin katsotaan sijaitsevan ETA-valtiossa, jos sillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla taikka monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksiin sovelletaan 1 momenttia. Vaihtoehtorahastojen katsotaan sijaitsevan ETA-valtiossa, jos rahastoyhtiöllä tai vaihtoehtorahaston hoitajalla on kotipaikka ETA-valtiossa ja lisäksi sijoitusrahaston tai vaihtoehtorahaston varoista yli 70 prosenttia on sijoitettu ETA-valtiossa sijaitseviin varoihin.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä vastuuvelan katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten sijainnista.

26 §

OECD-valtioiden rinnastaminen ETA-valtioihin

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat OECD-valtiot sovellettaessa 7–12, 14, 16–20 ja 25 §:ää.

Omaisuu denhoito ja varojen säilyttäminen

27 §

Omaisuu denhoitajan nimeäminen

Lisäeläkelaitoksella on oikeus nimetä omaisuu denhoitajakseen ammatillisia lisäeläkelaitoksia tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuu denhoitaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 3 luvun 16 §:n 2 momentissa mainitun direktiivin mukaisesti.

28 §

Säilytysyhteisön nimeäminen

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, lisäeläkelaitoksen tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 30 §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 31 §:ssä tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoitautunut säilytysyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 3 luvun 16 §:n 2 momentin 1 tai 3–5 kohdassa mainitun direktiivin mukaisesti. Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määrittää säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voi suorittaa sille säädetyt tehtävät.

29 §

Säilytysyhteisön toimintaperiaatteet ja vahingonkorvausvelvollisuus

Säilytysyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja sen ja lisäeläkelaitoksen tai sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja, ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja lisäeläkelaitoksen hallitukselle.

Säilytysyhteisö on vastuussa lisäeläkelaitokselle, vakuutetuille ja etuudensaajille tapioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallisesta tai huolimattomasta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

30 §

Säilytysyhteisön tehtävät

Kun lisäeläkelaitoksen lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, säilytysyhteisön tulee säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälineilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälineilille, kirjataan säilytysyhteisön kirjanpitoon lisäeläkelaitoksen nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa

todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle lisäeläkelaitokselle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos lisäeläkelaitoksen lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että lisäeläkelaitos omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä lisäeläkelaitoksen toimittamien tietojen ja asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitoa ajan tasalla.

31 §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön ja lisäeläkelaitoksen valvontatehtävät

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 30 §:ssä tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

1) toteutettava lisäeläkelaitoksen toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai lisäeläkelaitoksen sääntöjen kanssa;

2) varmistettava, että lisäeläkelaitoksen varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan lisäeläkelaitokselle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;

3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisesti.

Jos valvontatehtäviin ei nimetä säilytysyhteisöä, lisäeläkelaitoksen on otettava käyttöön menettelyt, joilla varmistetaan, että lisäeläkelaitos suorittaa 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

32 §

Eturistiriitojen ehkäiseminen ja ratkaiseminen lisäeläkelaitoksessa

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kanna lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan, lisäeläkelaitoksella on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Lisäeläkelaitoksen edellä tarkoitettujen järjestelmän on:

1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;

2) pidettävä kirjaa, jonka avulla lisäeläkelaitos kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;

3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;

4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettua järjestelmästä.

Omistajaohjaus

33 §

Omistajaohjauksen periaatteet

Lisäeläkelaitos, joka sijoittaa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan yhtiön osakkeeseen, on laadittava tässä toiminnassa sovellettavat omistajaohjauksen periaatteet.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla:

1) miten omistajaohjaus liittyy lisäeläketoinnin sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhtiöiden toiminnan seuraamiseksi lisäeläketoinnin sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi 1 momentissa tarkoitettussa kohdeyhtiössä;

4) miten lisäeläkelaitos käy vuoropuhelua 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhtiöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;

5) miten lisäeläkelaitos tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Omistajaohjauksen periaatteisiin on sisällyttävä toimenpiteitä eturistiriitojen välttämiseksi ja käsittelemiseksi.

34 §

Omistajaohjauksen periaatteiden julkistaminen ja vuosittainen selvitys

Lisäeläkelaitoksen on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta 33 §:ssä tarkoitettujen omistajaohjauksen periaatteet ja vuosittainen selvitys niiden toteutumisesta. Selvityksessä on ainakin julkistettava tiedot lisäeläkelaitoksen äänestyskäyttäytymisestä, merkittävimmistä äänestystapahtumista sekä mahdollisesta arvopaperimarkkinalaissa (746/2012) tarkoitettun valtakirjaneuvonantajan käytöstä. Jos sijoituspalvelulain (747/2012) 6 b luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu omaisuudenhoitaja, sijoitusrahastolaissa (213/2019) tarkoitettu rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita lisäeläkelaitoksen lukuun, lisäeläkelaitoksen on julkistettava tieto siitä, missä omaisuudenhoitaja, rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahaston hoitaja on asettanut tällaiset äänestystiedot yleisesti saataville.

Jos lisäeläkelaitos ei laadi 33 §:ssä mainittuja omistajaohjauksen periaatteita kokonaan tai osittain tai julkista niitä tai niitä koskevaa selvitystä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään lisäeläkelaitoksesta, sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jonka lisäeläketoiminnan lukuun sijoituspalvelulaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos, sijoitusrahastolaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ETA-vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa omistajaohjauksen periaatteita.

35 §

Lisäeläkelaitoksen toiminnan yhteensovittaminen omistajaohjauksen periaatteiden kanssa

Lisäeläkelaitoksen, jolla on omistajaohjauksen periaatteet, on sijoitusstrategiastaan julkistettava tiedot, miten sen oman pääoman ehtoinen sijoittaminen sovitaan yhteen lisäeläkelaitoksen vastuuelan luonteen ja keston kanssa. Lisäeläkelaitoksen on sijoitusstrategiastaan julkistettava tiedot myös siitä, miten oman pääoman ehtoinen sijoittaminen vaikuttaa keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä sen varojen tuottoon.

Lisäeläkelaitoksen, jonka lukuun sijoituspalvelulain 6 b luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu omaisuudenhoitaja, sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa sijoitustoimintaa, on julkistettava omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tekemästään järjestelystä:

1) tiedot siitä, kuinka omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tehty järjestely kannustaa omaisuudenhoitajaa, rahastoyhtiötä tai vaihtoehtorahaston hoitajaa sovittamaan sijoitusstrategiansa ja -päätöksensä yhteen lisäeläkelaitoksen vastuuelan luonteen ja keston kanssa erityisesti pitkäaikaisten vastuiden osalta;

2) tiedot siitä, kuinka kyseinen järjestely kannustaa omaisuudenhoitajaa, rahastoyhtiötä tai vaihtoehtorahaston hoitajaa tekemään sijoituspäätökset kohdeyhtiön keskipitkän tai

pitkän aikavälin taloudellisen ja muun tuloksellisen suoriutumisen arviointien perusteella ja vaikuttamaan kohdeyhtiön siten, että kohdeyhtiön tulos paranee keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä;

3) tiedot siitä, kuinka omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan tulosten arviointimenetelmä ja arvioinnin aikavälin pituus ja omaisuudenhoitopalveluista palkitseminen sopivat yhteen lisäeläkelaitoksen vastuuvelan luonteen ja keston kanssa erityisesti pitkäaikaisten vastuiden osalta ja kuinka niissä otetaan huomioon pitkän aikavälin absoluuttinen tulos;

4) tiedot siitä, miten lisäeläkelaitos valvoo omaisuudenhoitajalle, rahastoyhtiölle tai vaihtoehtorahaston hoitajalle aiheutuvia salkun kierto nopeuden kustannuksia ja määrittelee tavoitteeksi asetetun salkun kierto nopeuden tai kierto nopeuden rajat sekä valvoo niitä;

5) omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tehdyn järjestelyn kesto.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen omaisuudenhoitajan, rahastoyhtiön tai vaihtoehtorahaston hoitajan kanssa tehtyyn järjestelyyn ei sisälly yhtä tai useampaa 2 momentissa tarkoitettuja tietoja, lisäeläkelaitoksen on esitettävä selvitys poikkeamisen syistä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lisäeläkelaitoksesta, sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jonka lukuun sijoituspalvelulaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai ulkomainen ETA-luottolaitos, sijoitusrahastolaissa tarkoitettu ulkomainen ETA-rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu ETA-vaihtoehtorahaston hoitaja toteuttaa sijoitustoimintaa.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tietojen on oltava maksutta yleisesti saatavilla lisäeläkelaitoksen internetsivuilla. Jos 2 momentissa tarkoitettuja tietoja muuttuvat olennaisesti, muuttuneet tiedot on päivitettävä internetsivuille vähintään vuosittain.

7 luku

Lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot

1 §

Mahdollisille vakuutetuille ja automaattisesti liitettävälle vakuutetuille annettavat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;

2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuina;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa ja, jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, lisäeläkelaitoksen on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

2 §

Lisäeläkejärjestelyyn liittyäessä annettavat tiedot

Kun vakuutettu liittyy lisäeläkejärjestelyyn, lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle ja tarvittaessa hänen edustajalleen tiedoksi lisäeläkelaitoksen säännöt, joista käy ilmi vakuutetun lisäeläkeoikeuksien laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Sääntöjä annettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota:

- 1) eläke-etujen laajuuteen;
- 2) eläke-etujen saamiseen liittyviin edellytyksiin ja valintamahdollisuuksiin;
- 3) eläkkeen yhteensovittamiseen lakisääteisen eläkkeen ja muiden etuuksien kanssa.

3 §

Tiedot maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn liittyäessä

Kun vakuutettu liittyy maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn, lisäeläkelaitoksen on kiinnitettävä 2 §:ssä tarkoitettuja sääntöjä vakuutetulle antaessaan erityistä huomiota:

- 1) vakuutettujen maksuosuuksien määräytymisperusteisiin;
- 2) maksujen laiminlyönnin seuraamuksiin;
- 3) vakuutettujen oikeuteen keskeyttää maksujen suorittaminen;
- 4) järjestelystä eroamisen vaikutuksiin;
- 5) vakuutettujen oikeuteen vaihtaa sijoituskohteita työsuhteen aikana ja sen jälkeen;
- 6) siihen, onko järjestelyyn kertyneet varat mahdollista siirtää toiseen vakuutuslaitokseen.

Sen lisäksi, mitä 2 §:ssä säädetään, liittyäessä maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn vakuutetulle on toimitettava tiedot vahvistetusta sijoitussuunnitelmasta ja sijoituskohteen valinnan kannalta olennaisista seikoista.

4 §

Lisäeläkkeen eläke-etuusote

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperijäljennöksenä lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetulle on toimitettava pyynnöstä paperijäljennös sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) lisäeläkelaitoksen nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;
- 4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta, sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 6) tiedot lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

- 7) erittely lisäeläkelaitoksen vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;
- 8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;
- 9) selkeästi tarkka päivämäärä, johon tiedot viittaavat;
- 10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

- 1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;
- 2) vuositilin päätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;
- 3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;
- 4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;
- 5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita lisäeläkelaitoksen on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat. Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

5 §

Vakuutetulle ja etuudensaajalle annettavat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) lisäeläkelaitoksen nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä kyseisen ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;
- 9) vakuutetuille tarjolla olevat lisäeläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;
- 10) jos vakuutetuilla on oikeus lisäeläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Niissä lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava

ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa, sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen vastuvelan merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

6 §

Pyynnöstä annettavat tiedot

Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) lisäeläkelaitoksen tilinpäätös ja toimintakertomus ja, jos lisäeläkelaitos vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) lisäeläkelaitoksen sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;

3) tieto lisäeläkelaitoksen säännöistä, jotka koskevat lisäeläkeoikeuksien siirtämistä toiseen lisäeläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutussuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläkkeen määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

7 §

Eläkkeelle jäädessä annettavat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetulle hänen jäädessään lisäeläkkeelle tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä lisäeläke-etuuksista ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu.

Jos lisäeläkelaitoksen tiedossa on, että vakuutettu jää lakisääteiselle eläkkeelle, sen on annettava vakuutetulle 1 momentissa tarkoitetut tiedot.

8 §

Lisäeläkkeen maksamista koskevat tiedot

Lisäeläkelaitoksen on annettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehtoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Lisäeläkelaitoksen on annettava etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehtoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

9 §

Lisäeläkelaitoksen antamien tietojen ajantasaisuus, esitystapa ja saatavillaolo

Lisäeläkelaitoksen antamien tässä luvussa tarkoitettujen tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;

- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloitusetta sähköisessä muodossa tai paperijäljennöksenä.

10 §

Vakuutetun ilmoitusvelvollisuus

Vakuutetun ja etuudensaajan on ilmoitettava lisäeläkelaitokselle osoitteensa ja muut yhteystietonsa.

Lisäeläkelaitoksen on kerrottava vakuutetulle hänen 1 momentissa tarkoitettusta velvollisuudesta annettaessa hänelle tässä luvussa säädettyjä tietoja.

11 §

Vastuu puutteellisista tai virheellisistä tiedoista

Jos lisäeläkelaitos ei anna vakuutetulle hänen liittyessään maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn tässä luvussa tarkoitettuja tietoja tai antaa niistä hänelle puutteellisia tai virheellisiä tietoja, järjestelyn katsotaan olevan vakuutetun ja etuudensaajan hyväksi voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutetulla oli saamiensa tietojen perusteella aihetta käsittä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti, jos maksuperusteisen järjestelyn lisäeläke-etuuksista tai muista seikoista on vakuutusuhteen aikana annettu puutteellisia, virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joiden voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutetun menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka lisäeläkelaitos on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta etuudesta tai muusta korvauksesta.

12 §

Edunsaajaan sovellettavat säännökset

Mitä 5–11 §:ssä säädetään vakuutetuista, sovelletaan myös edunsaajaan.

13 §

Kestävyyteen liittyvien tietojen antaminen

Kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta säädetään kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/2088 sekä kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852.

8 luku

Etuuden hakeminen ja suorittaminen

1 §

Etuuden hakeminen

Etuutta on haettava kirjallisesti. Hakijan on annettava lisäeläkelaitokselle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen eläkelaitoksen vastuun arvioimiseksi ja joita häneltä

kohtuudella voidaan vaatia ottaen huomioon myös eläkelaitoksen mahdollisuus hankkia selvitys.

2 §

Hakemuksen jättämisaika ja etuuden vanhentuminen

Eläkettä on haettava vuoden kuluessa siitä, kun vakuutettu on saanut tietää vakuutustapahtumasta, jollei lisäeläkelaitoksen säännöissä ole määrätty pitempää aikaa. Eläkettä on joka tapauksessa haettava kymmenen vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta.

Muuta etuutta kuin eläkettä on haettava kuuden kuukauden kuluessa vakuutustapahtumasta, jollei lisäeläkelaitoksen säännöissä ole määrätty pitempää aikaa. Hakemuksen myöhästymisestä huolimatta etuus voidaan myöntää joko kokonaan tai osaksi, jos sen epäämistä on pidettävä kohtuuttomana.

Jos eläkettä ei ole haettu 1 momentissa säädettyssä ajassa, vakuutettu menettää oikeutensa eläkkeeseen, ja jos muuta etuutta ei ole haettu 2 momentissa säädettyssä ajassa, vakuutettu menettää oikeutensa etuuteen.

3 §

Eläkkeen takautuva suorittaminen

Eläkettä on suoritettava takautuvasti enintään eläkkeen hakemista edeltäneen kymmenen vuoden ajalta.

4 §

Etuuden hakeminen vakuutetun puolesta

Jos vakuutettu ei iän, vamman, sairauden tai muun niihin rinnastettavan syyn takia kykene itse hakemaan eläkettä tai muuta etuutta, eikä hänellä ole edunvalvojaa eikä edunvalvontavaltuutettua, lisäeläkelaitoksen hyväksymä vakuutetun lähiomainen tai muu hänestä pääasiallisesti huolehtiva henkilö voi käyttää vakuutetun puhevaltaa kunnes tälle on määrätty edunvalvoja tai tälle on vahvistettu edunvalvontavaltuutus.

5 §

Etudensaajan ilmoitusvelvollisuus

Etudensaaja on velvollinen ilmoittamaan lisäeläkelaitokselle sellaisista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen oikeuteensa saada etuutta tai etuuden määrään, jos tästä velvollisuudesta on mainittu etuutta koskevassa päätöksessä.

Lisäeläkelaitos voi vaatia etudensaajalta selvityksen etuuden määrään vaikuttavista seikoista ja selvityksen siitä, että hän edelleen täyttää etuuden saamisen edellytykset. Jollei etudensaaja toimita selvitystä lisäeläkelaitokselle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa, lisäeläkelaitos voi päättää, että etuuden suorittaminen keskeytetään, kunnes selvitys on toimitettu.

6 §

Etuuden maksaminen kertasuorituksena

Lisäeläkelaitoksella on oikeus maksaa kertasuorituksena etuus, joka on pienempi kuin kolmekymmentä euroa kuukaudessa tai etudensaajan suostumuksella pienempi kuin sata euroa kuukaudessa. Finanssivalvonta antaa kertasuorituksen laskennasta määräyksen, jota noudatetaan ellei muualla laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa säädettyjä euromääriä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta lukien työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Tarkistettu euromäärä pyöristetään lähimpään euroon.

7 §

Etuuden maksaminen ETA-valtioon

Etuus tulee maksaa etuudensaajalle ETA-valtioon samoin edellytyksin kuin Suomessa.

8 §

Etuuden suorituksen viivästyminen

Etuuden suorituksen viivästyessä lisäeläkelaitoksen on maksettava myöhästyneelle suoritukselle korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitettua viivästyskorkoa siitä lukien, kun kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona etuudenhakija on jättänyt lisäeläkelaitokselle hakemuksensa ja 1 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja tiedot. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle etuuserälle viivästyskorkoa lasketaan eräpäivästä lukien.

Jos 1 momentissa tarkoitettua etuutta ei ole voitu etuudensaajasta johtuvasta syystä maksaa oikeassa ajassa, lisäeläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa pittemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este lisäeläkelaitoksen tieteen on lakannut. Jos etuuden suorittaminen viivästyy lain säännöksen vuoksi taikka yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun sen kaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, lisäeläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorkoa esteestä aiheutuvalta viivästysajalta.

9 §

Etuuden alentaminen tai epääminen vakuutetusta johtuvasta syystä

Jos vakuutettu tai hänen edustajansa on järjestelyyn liittyessään tai etuutta hakiessaan vilpillisesti antanut lisäeläkelaitokselle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaisen etuuden saamiseen tai suuruuteen, hakijalle kuuluva etuus voidaan evätä tai sitä voidaan alentaa siten kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Lisäeläkelaitos on vastuusta vapaa sellaista vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, hänelle kuuluva etuus voidaan evätä tai sitä alentaa tai jo myönnetyn etuuden suorittaminen keskeyttää sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

10 §

Syntykeettomuus ja pakkotila

Mitä 9 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos vakuutettu oli sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta. Mainitussa momentissa säädettyä ei sovelleta myöskään, jos vakuutettu oli toiminut henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen estämiseksi tai muun oikeudellisesti suojattua etua uhkaavan välittömän ja pakottavan vaaran torjumiseksi sellaisissa olosuhteissa, että toimenpide oli konkreettisuutena puolustettavissa, kun otetaan huomioon pelastettavan edun ja teolla aiheutetun vahingon ja haitan laatu ja suuruus, vaaran alkuperä sekä muut olosuhteet.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös vakuutetun edustajaan.

11 §

Etuuden takaisinperintä

Jos etuutta on suoritettu enemmän kuin mihin etuudensaajalla on ollut oikeus, aiheettomasti maksettu etuus on perittävä takaisin.

Aiheettomasti maksettu etuus voidaan jättää osittain tai kokonaan takaisin perimättä, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja etuuden maksamisen ei ole katsottava johtuneen vakuutetun tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Aiheettomasti maksettu etuus saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa suoritettavista etuuksista. Kulloinkin suoritettavasta etuudesta ei saa etuudensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä etuuden osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun etuudesta on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty ennakko tai rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla lähdevero.

12 §

Tieto oikeusturvakeinoista

Etuutta koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi, millä tavalla asia voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi ja toimivaltainen tuomioistuin sekä kanneaika ja mistä se laskeaan.

Jos asia voidaan saattaa vaihtoehdoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi, 1 momentissa säädettyä tiedonantovelvollisuutta sovelletaan myös vaihtoehdoisesta riidanratkaisusta annettaviin tietoihin.

13 §

Kanneaika ja oikeuspaikka

Kanne lisäeläkelaitoksen päätöksestä on oikeuden menettämisen uhalla nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut kirjallisen tiedon päätöksestä ja tästä määräajasta.

Vakuutetun lisäeläkelaitosta vastaan esittämä vaatimus voidaan tutkia myös siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä vaatimuksen esittäjällä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

14 §

Eläkkeen- ja muun etuudensaajaan ja edunsaajaan sovellettavat säännökset

Mitä tässä luvussa säädetään vakuutetusta, sovelletaan myös eläkkeen- ja muun etuudensaajaan sekä edunsaajaan.

9 luku

Sulautuminen

1 §

Toimintapiiriä koskevat sulautumisen edellytykset

Lisäeläkesäatiö voi sulautua lisäeläkesäatiöön, jos sulautuvan lisäeläkesäatiön osakkaat täyttävät vastaanottavan lisäeläkesäatiön toimintapiiriä koskevat 1 luvun 5 §:ssä säädetyt vaatimukset. Lisäeläkekassa voi sulautua lisäeläkekassaan, jos sulautuvan lisäeläkekassan

osakkaat täyttävät vastaanottavan lisäeläkekassan toimintapiiriä koskevat 1 luvun 6 §:ssä säädetty vaatimukset.

Sulautuvan lisäeläkelaitoksen vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuvelan sekä muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle.

2 §

Sulautumissuunnitelma

Sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten hallitusten on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, joka on päivittävä ja allekirjoitettava.

Sulautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset ja kotipaikat;
- 2) selvitys sulautumisen syistä;
- 3) absorptiosulautumisessa ehdotus vastaanottavan lisäeläkelaitoksen mahdollisesta sääntömuutoksesta sekä kombinaatiosulautumisessa ehdotus perustettavan lisäeläkelaitoksen säännöiksi ja ehdotus siitä, miten perustettavan lisäeläkelaitoksen toimielinten jäsenet valitaan;
- 4) selvitys sulautuvan lisäeläkelaitoksen vastuuvelan ja muiden velkojen sekä varojen siirtymisestä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle;
- 5) selvitys siitä, että vastaanottava lisäeläkelaitos täyttää sulautumisen jälkeen 5 ja 6 luvussa säädetty vaatimukset;
- 6) selvitys sulautuvan lisäeläkelaitoksen varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan lisäeläkelaitoksen taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;
- 7) ehdotus sulautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta, joka saa olla enintään kuuden kuukauden kuluttua sulautumissuunnitelman tekemisestä;
- 8) ehdotus mahdollisiksi muiksi sulautumisen ehdoiksi.

3 §

Sulautumisesta päättäminen

Lisäeläkekassassa sulautumisesta päättää kassankokous. Kassankokouksen päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Lisäeläkesäätiössä sulautumisesta päättää säätiön hallitus.

Sulautumisesta päättävä kassankokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröinnistä, tai sulautuminen raukeaa.

Jos sulautumista ei hyväksytä sulautumissuunnitelman mukaisesti muutoksitta kaikissa sulautumiseen osallistuvissa lisäeläkelaitoksissa, sulautuminen raukeaa. Päätös sulautumisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä sulautumisen raukeaminen on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteröitäväksi eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin.

4 §

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta

Sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten on tehtävä Finanssivalvonnalle ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa sitä koskevan Finanssivalvonnan suostumuksen myöntämisestä, tai sulautuminen raukeaa. Ilmoitukseen on liitettävä:

- 1) kunkin sulautumiseen osallistuvan lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vakuutus siitä, että sulautumisessa on noudatettu tämän lain säännöksiä;
 - 2) selvitys siitä, että vastaanottava lisäeläkelaitos täyttää 6 luvussa säädetyt vaatimukset vastuuelan kattamisesta;
 - 3) hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä;
 - 4) sulautumiseen osallistuvien lisäeläkelaitosten sulautumista koskevat päätökset.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettuun sulautumisen täytäntöönpanoilmoitukseen liitettävistä asiakirjoista ja annettavista selvityksistä.

5 §

Sulautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Finanssivalvonta merkitsee sulautumisen eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin saatuaan 4 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sulautumisen täytäntöönpanosta. Sulautuvan lisäeläkelaitoksen vakuutustoiminta, joka sisältää vastuuelan ja muut velat ja varat, siirtyy selvitysmenettelyttä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva lisäeläkelaitos purkautuu ja kombinaatiosulautumisessa vastaanottava lisäeläkelaitos syntyy.

Sulautuvan lisäeläkelaitoksen varoja ja velkoja ei saa merkitä vastaanottavan lisäeläkelaitoksen taseeseen korkeammasta arvosta kuin mikä niiden taloudellinen arvo on vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle. Sitoumusta työn tai palvelun suorittamiseen ei sulautumisessa saa merkitä taseeseen.

10 luku

Jakautuminen

1 §

Jakautumissuunnitelma

Jakautuvan lisäeläkelaitoksen hallituksen ja perustettavan lisäeläkelaitoksen perustajien on laadittava kirjallinen jakautumissuunnitelma, joka on päivättävä sekä kaikkien perustajien ja jakautuvan lisäeläkelaitoksen hallituksen allekirjoitettava.

Jakautumissuunnitelmassa on oltava:

- 1) jakautuvan lisäeläkelaitoksen toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai vastaavat yksilöintitiedot sekä kotipaikka;
- 2) selvitys jakautumisen syistä;
- 3) laskelma jakautuvan lisäeläkelaitoksen vastuuelasta ja varoista;
- 4) selvitys jakautuvan lisäeläkelaitoksen vastuuelan sekä varojen ja velkojen jakamisesta;
- 5) jos jakautuvalla lisäeläkelaitoksella on tasoitusmäärä, selvitys tasoitusmäärän jakamisesta;
- 6) selvitys siitä, että jakautumiseen osallistuvat lisäeläkelaitokset täyttävät jakautumisen jälkeen 6 luvussa säädetyt vaatimukset;
- 7) ehdotus perustettavan lisäeläkelaitoksen säännöiksi;
- 8) perustettavan lisäeläkelaitoksen perustajien toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset tai vastaavat yksilöintitiedot, kotipaikat sekä perustettavan lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenet;
- 9) ehdotus jakautumisen täytäntöönpanon suunnitellusta rekisteröintiajankohdasta;
- 10) ehdotus mahdolliseksi muiksi jakautumisen ehdoiksi.

2 §

Varojen osittamista koskevat periaatteet

Tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavan lisäeläkelaitoksen jakautuessa vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle on siirrettävä siirtyvää vakuutuskantaa vastaava osuus jakautuvan lisäeläkelaitoksen vastuvelan katteesta, muista varoista ja veloista ja, jos laitoksella on vakavaraisuuspääoma, vakavaraisuuspääomasta.

Osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavan lisäeläkesäätion jakautuessa perustettavalle lisäeläkesäitiölle on siirrettävä jakautuvan osakkaan osakaskohtaista vakuutuskantaa tai sen siirtyvää osaa vastaava osuus jakautuvan lisäeläkesäitiön vastuvelan katteesta, muista varoista ja veloista ja, jos laitoksella on vakavaraisuuspääoma, vakavaraisuuspääomasta.

Jollei jakautumissuunnitelmassa toisin sovita, luovutettaviin varoihin tulee sisällyttää jakautuvan osakkaan toimintaan liittyvät sijoitukset. Muut varat voidaan siirtää rahana. Jakautuvan lisäeläkelaitoksen, jolla on tasoitusmäärä, on haettava Finanssivalvonnan vahvistus tasoitusmäärän siirtoa koskeville perusteille kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman allekirjoittamisesta.

3 §

Jakautumisen rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Kun jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity, kokonaisjakautumisessa jakautuvan lisäeläkelaitoksen varat ja velat sekä osittaisjakautumisessa jakautumissuunnitelmassa jaetut varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle. Samanaikaisesti perustettava lisäeläkelaitos syntyy ja kokonaisjakautumisessa jakautuva lisäeläkelaitos purkautuu.

Jos kokonaisjakautumisessa ilmaantuu varoja, joita ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa, ne kuuluvat vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle samassa suhteessa kuin jakautuvan lisäeläkelaitoksen netto-omaisuus jaetaan 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun jakautumissuunnitelman mukaan, jollei jakautumissuunnitelmassa muuta määrätä.

Jakautumiseen osallistuvat lisäeläkelaitokset vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan lisäeläkelaitoksen velasta, jota ei ole jaettu jakautumissuunnitelmassa ja joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Sellaisista jakautuvan lisäeläkelaitoksen veloista, joista toinen lisäeläkelaitos vastaa jakautumissuunnitelman mukaan, lisäeläkelaitoksen vastuun kokonaismäärä on kuitenkin enintään sille jäävän tai siirtyvän netto-omaisuuden arvo.

11 luku

Vakuutuskannan luovuttaminen, vapaaehtoinen selvitystila ja purkaminen

1 §

Vakuutuskannan luovuttaminen

Lisäeläkelaitos (*luovuttava lisäeläkelaitos*) voi luovuttaa vakuutuskantansa toiselle lisäeläkelaitokselle (*vastaanottava lisäeläkelaitos*) tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetulle vakuutusyhtiölle, joka harjoittaa vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettua henkivakuutusta.

Luovutettaessa vakuutuskannan osa sovelletaan, mitä vakuutuskannan luovuttamisesta säädetään.

2 §

Vastaanottavaa lisäeläkelaitosta koskevat rajoitukset

Vakuutuskanta voidaan luovuttaa vain sellaiselle lisäeläkelaitokselle, jonka toiminta-
piiriä koskevat 1 luvun 5 tai 6 §:ssä tarkoitetut vaatimukset työnantaja, yrittäjä tai henki-
löryhmä tai rekisteröity yhdistys, johon liittyvää vakuutuskantaa siirretään, täyttää.

3 §

Suunnitelma vakuutuskannan luovuttamiseksi

Luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen hallituksen on laadittava kirjallinen
vakuutuskannan luovutusta koskeva suunnitelma, joka on päivittävä ja allekirjoitettava.

Vakuutuskannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa on oltava:

- 1) luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toiminimet, yritys- ja yhteisötun-
nuksukset sekä kotipaikat;
- 2) selvitys vakuutuskannan luovutuksen syystä;
- 3) tarvittaessa ehdotus vastaanottavan lisäeläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi;
- 4) selvitys siitä, mitä on sovittu luovutettavaan vakuutuskantaan liittyvästä osakkuudes-
ta, jos vastaanottava yhtiö on keskinäinen vakuutusyhtiö;
- 5) selvitys luovutettavasta vakuutuskannasta ja sitä vastaavina varoina luovutettavasta
omaisuudesta;
- 6) ehdotus vakuutuskannan luovuttamisesta mahdollisesti suoritettavasta vastikkeesta
ja sen ehdoista;
- 7) jos luovuttavalla lisäeläkelaitoksella on tasoitusmäärä, selvitys mahdollisesti siirty-
västä tasoitusmäärästä;
- 8) selvitys siitä, että luovuttava ja vastaanottava lisäeläkelaitos täyttävät luovutuksen
jälkeen 6 luvussa säädetyt vaatimukset;
- 9) selvitys tai ehdotus vakuutuskannan luovuttamiseen ja vastaanottamiseen osallistu-
vien lisäeläkelaitosten hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle ja tilintarkastajalle annetta-
vista erityisistä eduista ja oikeuksista;
- 10) ehdotus suunnitellusta vakuutuskannan ja sitä vastaavien varojen luovutusajankoh-
dasta;
- 11) ehdotus mahdollisiksi muiksi vakuutuskannan luovutuksen ehdoiksi.

Mitä 2 momentin 8 kohdassa säädetään ei sovelleta luovuttavaan lisäeläkelaitokseen,
joka on selvitystilassa.

4 §

Finanssivalvonnan suostumuksen hakeminen

Luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen on kuukauden kuluessa vakuutuskannan
luovuttamista koskevan suunnitelman allekirjoittamisesta haettava luovuttamiselle ja
vakuutuskannan luovuttamista koskevalle suunnitelmalle Finanssivalvonnan suostumus
sekä mahdolliselle vakuutuskannan luovutuksen edellyttämälle vastaanottavan lisäeläke-
laitoksen sääntöjen muutokselle Finanssivalvonnan vahvistus. Luovuttavan ja vastaanot-
tavan lisäeläkelaitoksen on haettava Finanssivalvonnan vahvistus tasoitusmäärän siirtoa
koskeville perusteille, jos luovuttavalla lisäeläkelaitoksella on tasoitusmäärä.

Jos Finanssivalvonnan suostumusta vakuutuskannan luovuttamista koskevaksi suunni-
telmaksi ja tarvittaessa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen sääntöjen muuttamiseksi sekä ta-
soitusmäärän siirtoa koskeviksi perusteiksi ei haeta 1 momentissa säädetyssä määräajassa,
vakuutuskannan luovuttaminen raukeaa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettusta hake-
muksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä.

5 §

Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto

Finanssivalvonnan on pyydettävä 4 §:ssä tarkoitettusta hakemuksesta Kilpailu- ja kuluttajaviraston lausunto, jos hakemuksessa tarkoitettu järjestely kuuluu kilpailulaissa (948/2011) tarkoitettun yrityskauppavalvonnan piiriin.

6 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen vakuutuskannan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta päättävää kassankokousta pidettävä vakuutettujen ja osakkaiden nähtävänä lisäeläkekassan toimistossa tai internetsivuilla ja viivytyksettä lähetettävä osakkaalle, joka sitä pyytää, sekä asetettava nähtäviksi kassankokouksessa:

- 1) vakuutuskannan luovuttamista koskeva suunnitelma;
- 2) kunkin vakuutuskannan luovuttamiseen osallistuvan lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön viimeksi päättyneen tilikauden tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus;
- 3) hallituksen selostus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen jälkeisistä lisäeläkekassan asemaan olennaisesti vaikuttavista seikoista sekä seikoista, joilla saattaa olla merkitystä harkittaessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan sopimuksen hyväksymistä;
- 4) vastaanottavan lisäeläkelaitoksen säännöt ja tarvittaessa niitä koskeva vastuunsiirtämisestä johtuva muutosehdotus.

Kokouskutsussa, joka toimitetaan vakuutuskannan luovuttamista koskevaan kassankokoukseen, on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen nähtävänä pitämisestä. Edellä tarkoitettujen asiakirjojen lähettämistä vakuutetulle tai osakkaalle, joka sitä pyytää, jos asiakirjoja ei voida tallentaa ja tulostaa lisäeläkekassan internetsivuilta.

7 §

Luovutuksen raukeaminen

Vakuutuskannan luovutus raukeaa, jos luovutusta ei hyväksytä muutoksitta luovuttavassa lisäeläkelaitoksessa ja vastaanottamista vastaanottavassa lisäeläkelaitoksessa tai vakuutusyhtiössä.

Lisäeläkelaitoksen kassankokouksen tai hallituksen päätös vakuutuskannan luovutuksen tai vastaanottamisen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

8 §

Finanssivalvonnan suostumus

Luovuttavan lisäeläkelaitoksen ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön hyväksytyä vakuutuskannan luovuttamisen Finanssivalvonnan on annettava siihen suostumuksensa:

- 1) jollei luovutus loukkaa vakuutettuja etuja;
- 2) jollei luovutuksen voida katsoa vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä; ja
- 3) jos Finanssivalvonta on hyväksynyt vastaanottavan lisäeläkelaitoksen 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen muuttamisen.

Jollei suostumusta ole haettu määräajassa taikka se on evätty ja epäämispäätös on saanut lainvoiman, vakuutuskannan luovuttaminen on rauennut.

9 §

Luovuttamisen ajankohta ja oikeusvaikutukset

Vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle ja vakuutusyhtiölle vakuutuskannan luovuttamista koskevassa suunnitelmassa mainittuna ajankohtana sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut suostumuksensa toimenpiteeseen. Suunnitelmassa mainitun siirtoajankohdan tulee olla viimeistään kuuden kuukauden kuluttua luovuttamista koskevan suunnitelman tekemisestä.

Finanssivalvonta voi hakemuksesta päättää, että vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat siirtyvät samanaikaisesti 1 momentissa säädettyä määräaika myöhempänä ajankohtana.

10 §

Koko vakuutuskannan luovuttaneen lisäeläkelaitoksen purkaminen

Lisäeläkelaitos, joka ei ole selvitystilassa ja joka on luovuttanut koko vakuutuskantansa, on asetettava selvitystilaan ja purettava. Edellä tarkoitetun lisäeläkelaitoksen selvitystilaan ja purkamiseen sovelletaan 11 §:ää sekä 12 luvun 4, 7, 8, 10 ja 14 §:ää, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 12 luvun 24–26 §:ää sekä 13 luvun 3 ja 7–10 §:ää, 11 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 13, 15, 16, 33 ja 36–38 §:ää.

Lisäeläkekassan hallituksen on neljän kuukauden kuluessa siitä, kun kassan koko vakuutuskanta on luovutettu, kutsuttava kassankokous koolle päättämään kassan asettamisesta selvitystilaan. Sen lisäksi, mitä lisäeläkekassan säännöissä määrätään, kutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssivalvonnalle.

11 §

Selvitystilaan määrääminen ja rekisteristä poistaminen

Finanssivalvonnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin lisäeläkelaitoksen asettamiseksi selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei lisäeläkelaitos ole 10 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta.

Finanssivalvonnan on selvitystilaan asettamisen sijasta poistettava lisäeläkelaitos rekisteristä, jos laitoksen varat eivät riitä selvityskulujen maksamiseen tai varojen määrästä ei saada tietoa eikä osakas, velkoja tai muu ilmoita ottavansa vastatakseen selvitysmenettelyyn kuluista.

12 luku

Lakisääteinen selvitystila ja konkurssi*Selvitystila*

1 §

Lisäeläkelaitoksen selvitystila ja purkaminen

Selvitystilamenettelyssä selvitetään lisäeläkelaitoksen varallisuusasema ja pyritään luovuttamaan vakuutuskanta ja sitä vastaavat varat toiselle lisäeläkelaitokselle tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitetulle vakuutusyhtiölle. Vakuutuskannan luovutuksen jälkeen suoritetaan laitoksen velat ja jaetaan laitoksen jäljelle jäävä omaisuus sekä puretaan lisäeläkelaitos.

2 §

Velvollisuus asettaa lisäeläkelaitos selvitystilaan

Lisäeläkelaitos on asetettava selvitystilaan ja purettava:

- 1) jollei vakuutettujen lukumäärä kahden viimeksi kuluneen kalenterivuoden päättyessä ole täyttänyt 2 luvun 3 §:ssä säädettyä tai lisäeläkelaitoksen säännöissä määrättyä vähimmäismäärää eikä voida pitää todennäköisenä, että lukumäärä lähinnä seuraavien neljän kuukauden aikana nousee edellä tarkoitetuista vähimmäismääristä suurempaan;
- 2) jos lisäeläkekassan tilinpäätös on osoittanut alijäämää tai jos mahdollinen perustamis pääoma on ollut lisäeläkekassan säännöissä vahvistettua pienempi, eikä alijäämää ole katettu taikka perustamis pääomaa täytetty kahden seuraavan tilikauden aikana;
- 3) jos lisäeläkesäätiö ei täytä 5 luvun 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia;
- 4) jos on käynyt ilmeiseksi, että lisäeläkelaitos ei ole kattanut 5 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvulkaa 6 luvussa säädettyllä tavalla;
- 5) jos lisäeläkelaitos ei ole toteuttanut 5 luvun 10 §:ssä tarkoitettua suunnitelmaa katevajuksen kuolettamiseksi säädettyssä määräajassa;
- 6) jos lisäeläkelaitos ei ole toteuttanut 5 luvun 25 §:ssä tarkoitettua taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelmaa tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelmaa säädettyssä määräajassa;
- 7) jos lisäeläkelaitoksen kaikki osakkaat lopettavat sen toimintansa, jonka piirissä lisäeläkelaitoksessa vakuutetut henkilöt toimivat;
- 8) jos lisäeläkekassa on sen sääntöjen mukaan purettava; taikka
- 9) jos Finanssivalvonta on määrännyt lisäeläkelaitoksen purettavaksi Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 26 §:n perusteella.

Finanssivalvonta voi, jollei vakuutettuja etuuksia vaaranneta, pidentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua määräajan enintään vuodeksi ja hakemuksesta antaa 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua tapauksessa päätöksessään määräämnsä ehdoin suostumuksen toiminnan jatkamiseen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

3 §

Oikeuksien säilyminen jatkettaessa selvitystilaan asettamista koskevaa määräaika lisäeläkesäätiössä

Jos Finanssivalvonta on pidentänyt selvitystilaan asettamista koskevaa määräaika 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, vakuutetut, eläkkeensaajat ja muiden etuuksien saajat sekä ne henkilöt, joiden vakuutussuhde on päättynyt vuoden kuluessa ennen osakkaan toiminnan lopettamisesta johtuvaa lisäeläkesäätiön purkamista, säilyttävät lisäeläkesäätiön sääntöjen mukaisen oikeutensa eläkkeen ja muiden etuuksien saamiseen.

Lisäeläkesäätiön on muutettava sääntönsä vastaamaan 1 momentissa säädettyä.

4 §

Kassankokous selvitystilan aikana

Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, selvitystilassa olevan lisäeläkekassan kassankokoukseen sovelletaan kassankokousta koskevia eläkesäätiö- ja eläkekassalain säännöksiä.

Hallituksen on viipymättä kutsuttava kassankokous koolle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa. Jos Finanssivalvonta on myöntänyt mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettua määräajan jatkamiseksi, hallituksen on kutsuttava kassankokous koolle viipymättä Finanssivalvonnan myöntämän määräajan päätyttyä.

Sen lisäksi, mitä lisäeläkekassan säännöissä määrätään, kutsu on lähetettävä kirjallisena jokaiselle osakkaalle. Hallituksen on annettava tieto kutsusta kassankokoukseen Finanssi- valvonnalle.

5 §

Selvitystilan rekisteröinti ja selvitystilaan määrääminen

Selvitysmiehen on ilmoitettava selvitystilaan asettamista ja selvitysmiehen valintaa koskeva päätös Finanssi- valvonnalle rekisteriin merkittäväksi.

Finanssi- valvonnan tulee asettaa lisäeläkelaitos selvitystilaan, jos se havaitsee, ettei lisäeläkelaitos ole 2 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa tehnyt päätöstä selvitystilaan asettamisesta tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua hakemusta. Finanssi- valvonnan on viipymättä ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle edellä tarkoitettua päätöksestään.

6 §

Etuoikeutetut velkojat

Selvitystilassa olevassa lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeen- ja muiden etuuk- sien saajilla sekä edunsaajilla on osuudestaan 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuuvelkaan keskenään samanlainen etuoikeus lisäeläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen.

Tässä pykälässä säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuteen myönne- tyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:n 1–4 kohdassa tarkoitettuja velkoja selvitystilan aikana.

7 §

Julkinen haaste

Selvitysmiehen on viipymättä haettava julkinen haaste lisäeläkelaitoksen velkojille sel- vitystilassa olevan laitoksen kustannuksella.

Julkisessa haasteessa on mainittava, että lisäeläkelaitoksessa vakuutettujen, eläkkeen- ja muun etuuden saajien taikka edunsaajien ei tarvitse ilmoittaa saataviaan selvitystilassa eikä niiden 6 §:ssä tarkoitettua etuoikeutta tarvitse vaatia. Muutoin noudatetaan, mitä jul- kisesta haasteesta annetussa laissa (729/2003) säädetään.

8 §

Saatavien ilmoittaminen

Edellä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettujen velkojen on ilmoitettava sellaiselle toimielimelle tai viranomaiselle, joka on toimivaltainen ottamaan vastaan saatavaa koskevat ilmoitukset tai huomautukset, saatavan laji, sen syntymisaika ja määrä. Lisäksi velkojen on ilmoitet- tava, vetoaako hän saatavan osalta etuoikeuteen, esinevakuuteen tai omistuksenpidätyseh- toon, sekä se, mitä omaisuutta hänen vakuutensa on.

9 §

Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen

Lisäeläkelaitoksen selvitystilassa selvitysmiehen tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollis- ta saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta yhden tai useamman lisäelä- kelaitoksen tai vakuutusyhtiön kanssa 11 luvun säännösten mukaisesti. Vakuutuskanta

voidaan luovuttaa myös osissa yhdelle tai useammalle edellä tarkoitettulle vakuutuslaitokselle.

Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei saada aikaan kahden vuoden kuluessa selvitystilän alkamisesta, Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen lisäeläkelaitoksen omaisuus on muutettava rahaksi. Selvitysmiesten tulee viipymättä laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluista. Luettelo on toimitettava Finanssivalvonnalle, jossa luettelo on pidettävä asianomaisten nähtävänä 30 päivän ajan. Finanssivalvonnan tulee kuuluttaa luettelon nähtävillä olosta Virallisessa lehdessä. Suhdelukuihin saa hakea oikaisua Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa luettelon nähtävilläoloajan päättymisestä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla varoilla on maksettava selvitystilamenettelystä johtuvat velat ja 6 §:ssä tarkoitettut etuoikeutetut velat. Tämän jälkeen omaisuuden rahaksi muuttamisesta saaduilla varoilla maksetaan kaikki muu tiedossa oleva velka lisäeläkelaitoksen velkojille haetun 7 §:ssä tarkoitetun julkisen haasteen määräpäivän jälkeen. Jos velka on riitainen tai erääntymätön taikka sitä ei muusta syystä voida maksaa, tarpeelliset varat on pantava erilleen, jos laitoksen varat siihen riittävät. Jäljelle jäävä omaisuus jaetaan lisäeläkekassan tai lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa maksuperusteista lisäeläkevakuuttamista, vastuuvelan kate jaetaan 6 §:ssä tarkoitetuille etuoikeutetuille velkojille 6 luvun 23 §:ssä tarkoitetun eriytetyn katteen perusteella.

10 §

Kielto käyttää lisäeläkelaitoksen varoja

Finanssivalvonta voi kieltää selvitystilassa olevan lisäeläkelaitoksen 6 luvun 27 §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan tai mainitun luvun 28 §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallussa olevien varojen käyttämisen.

11 §

Toiminnan rajoittaminen

Selvitystilassa lisäeläkelaitos saa jatkaa vakuutustoimintaa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Selvitystilassa lisäeläkekassa ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä ellei 1 momentista muuta johdu.

12 §

Maksettavaksi erääntyneen etuuden suorittaminen

Lisäeläkesäätiön on suoritettava eläke tai muu etuus, joka on erääntynyt maksettavaksi selvitystilän aikana tai sitä ennen. Selvitysmiehen tulee tehdä edellä tarkoitettut suoritukset eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:ssä tarkoitetun toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lisäeläkekassa ei saa selvitystilän aikana suorittaa eläkkeitä tai muita etuuksia, jos ne ovat erääntyneet maksettaviksi selvitystilän aikana.

13 §

Saatavat osakkaalta

Jos lisäeläkekassan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 15 §:ssä tarkoitettu selvitystilatilinpäätös osoittaa alijäämää, sen kattamiseen sovelletaan, mitä 5 luvun 14 §:ssä säädetään. Lisäeläkesäätiön osakkaan 5 luvun 11 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta suorittaa

vakuutusmaksuja sovelletaan myös lisäeläkesäätiön selvitystilassa. Selvitystilassa olevan lisäeläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan irtisanoa maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos lisäeläkesäätiöltä puuttuu käteisiä varoja selvitysmenettelystä johtuvia eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja kuluja varten. Lisäeläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan irtisanoa myös niiden eläkkeiden ja etuuksien maksamista varten, jotka lisäeläkesäätiön on 12 §:n mukaan suoritettava. Irtisanottava määrä ei tällöin saa ylittää eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja tämän luvun 12 §:ssä tarkoitettuihin suorituksiin tarvittavaa määrää.

Kun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta on tehty tai 2 momentissa tarkoitettu ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa on määrätty, voidaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, selvitystilassa olevan lisäeläkelaitoksen saatava osakkaalta irtisanoa maksettavaksi kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, vaikka pidemmästä irtisanomisajasta olisi sovittu.

14 §

Lopputilityksen ja jaon moittiminen

Jos joku tahtoo moittia eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettua lopputilitystä tai tämän luvun 9 §:ssä tarkoitettua omaisuuden jakoa, kanne lisäeläkelaitosta vastaan on pantava vireille lisäeläkelaitoksen kotipaikan käräjäoikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lisäeläkesäätiön lopputilityksestä on eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettulla tavalla kuulutettu tai kun lisäeläkekassan lopputilitys on esitetty mainitussa pykälässä tarkoitettussa kassankokouksessa.

15 §

Lisäeläkesäätiön selvitystilan lopettaminen ja vakuutustoiminnan jatkaminen

Jos lisäeläkesäätiö selvitystilan aikana täyttää 2 §:n 1 momentin 1–7 kohdassa säädetty vaatimukset, selvitysmiehen on kutsuttava lisäeläkesäätiön osakkaat koolle päättämään, jatketaanko vakuutustoimintaa. Osakkaat voivat, tilintarkastajan annettua asiasta lausuntonsa, yksimielisesti päättää selvitystilan lopettamisesta ja vakuutustoiminnan jatkamisesta.

Kun päätös selvitystilan lopettamisesta ja lisäeläkesäätiön toiminnan jatkamisesta on tehty, lisäeläkesäätiölle on valittava hallitus lisäeläkesäätiön säännöissä määrättyllä tavalla. Selvitysmiehen tehtävä päättyy, kun hallitus on valittu. Selvitysmiehen on annettava toiminnastaan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettu lopputilitys.

Hallituksen on viipymättä tehtävä ilmoitus selvitystilan lopettamista koskevasta päätöksestä Finanssivalvonnalle merkittäväksi eläkesäätiö- ja vakuutusassarekisteriin. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettu tilintarkastajan lausunto.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen sisällöstä.

Konkurssi

16 §

Etuoikeutetut velkojat

Konkurssissa olevassa lisäeläkelaitoksessa vakuutetuilla, eläkkeen saajilla ja muiden etuuksien saajilla sekä edunsaajilla on osuudestaan 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun vastuuvelkaan keskenään samanlainen etuoikeus lisäeläkelaitoksen omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla on pantattuun omaisuuteen.

Edellä 1 momentissa säädetty etuoikeus ei heikennä käteispannin eikä omaisuuteen myönnetyn kiinnityksen haltijan oikeutta eikä estä suorittamasta konkurssimenettelystä ja lisäeläkelaitoksen toiminnasta konkurssin aikana johtuvia juoksevia hallintokuluja.

17 §

Eläkkeiden ja muiden etuuksien suorittaminen

Konkurssin aikana lisäeläkelaitos ei saa suorittaa maksettavaksi erääntyneitä lisäeläkejä tai muita etuuksia.

18 §

Toiminnan rajoittaminen

Konkurssin aikana lisäeläkelaitos saa jatkaa toimintaansa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Konkurssin aikana lisäeläkelaitos ei saa vakuuttaa uusia henkilöitä.

19 §

Vakuutuskannan luovuttaminen, velkojen suorittaminen ja omaisuuden jakaminen

Kun lisäeläkelaitos on konkurssissa, pesänhoitajan tulee pyrkiä niin pian kuin mahdollista saamaan aikaan sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta yhden tai useamman lisäeläkelaitoksen tai vakuutusyhtiön kanssa 11 luvun säännösten mukaisesti. Vakuutuskanta voidaan luovuttaa myös osissa yhdelle tai useammalle edellä tarkoitettulle vakuutuslaitokselle.

Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei saada aikaan kahden vuoden kuluessa konkurssin tai sitä edeltäneen selvitystilan alkamisesta, Finanssivalvonnan on määrättävä ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen lisäeläkelaitoksen omaisuus on muutettava rahaksi.

Pesänhoitajan tulee viipymättä laatia luettelo jaossa noudatettavista suhdeluista. Luettelo on toimitettava Finanssivalvonnan, jossa luettelo on pidettävä asianomaisten nähtävänä 30 päivän ajan. Finanssivalvonnan tulee kuuluttaa luettelon nähtävilläolosta Virallisessa lehdessä. Suhdelukuihin saa hakea oikaisua Finanssivalvonnan 30 päivän kuluessa luettelon nähtävillä oloajan päättymisestä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuilla varoilla on ensin maksettava konkurssimenettelystä ja sitä edeltäneestä selvitystilamenettelystä johtuvat velat, 16 §:ssä tarkoitettut hallintokulut ja seuraavaksi sen estämättä, mitä 17 §:ssä säädetään, 16 §:ssä 1 momentissa tarkoitettut etuoikeutetut velat. Tämän jälkeen omaisuuden rahaksi muuttamisesta saaduilla varoilla maksetaan kaikki muu tiedossa oleva velka.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa maksuperusteista lisäeläkevakuuttamista, vastuuvelan kate jaetaan 6 §:ssä tarkoitetuille etuoikeutetuille velkojille 6 luvun 23 §:ssä tarkoitetun eriytetyn katteen perusteella.

20 §

Saatavat osakkaalta

Jos konkurssiin asetettava lisäeläkekassa on selvitystilassa, lisäeläkekassan osakkaan vastuu vakuutusmaksujen suorittamisesta määräytyy selvitystilatilinpäätöksen mukaan siten kuin 5 luvun 14 §:ssä säädetään. Jos lisäeläkekassa ei ole sitä konkurssiin asettaessa selvitystilassa, konkurssilain (120/2004) 9 luvun 3 §:ssä tarkoitetun tilinpäätöksen osoittaman alijäämän kattamiseen sovelletaan, mitä tämän lain 5 luvun 14 §:ssä säädetään.

Lisäeläkesäätiön osakkaan 5 luvun 11 §:ssä tarkoitettua velvollisuutta suorittaa vakuutusmaksuja sovelletaan myös lisäeläkesäätiön konkurssissa. Konkurssissa olevan lisäeläkesäätiön saatava osakkaalta voidaan irtisanoa maksettavaksi välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos lisäeläkesäätiöltä puuttuu käteisiä varoja konkurssimenettelystä johtuvia kuluja varten.

Kun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus vakuutuskannan luovuttamisesta on tehty tai mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettu ajankohta, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa on määrätty, voidaan sen lisäksi, mitä tämän pykälän 2 momentissa säädetään, konkurssissa olevan lisäeläkelaitoksen saatava osakkaalta maksettavaksi kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta, vaikka pidemmästä irtisanomisajasta olisi sovittu.

13 luku

Rajat ylittävä toiminta

ETA-lisäeläkelaitos ja ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos

1 §

Luvun soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan.

Lisäeläkesäätiö voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkesäätiönä ja lisäeläkekassa voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkekassana. Luvan hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta

2 §

Rajat ylittävää toimintaa koskevan luvan hakeminen

ETA-lisäeläkelaitoksen on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

3 §

Arvio edellytyksistä harjoittaa rajat ylittävää toimintaa

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksella on sen hallinnollinen rakenne ja taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 2 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot, toimitettava nämä tiedot 2 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettun valtion toimi-

valtaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkelaitokselle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksella ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

4 §

Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkelaitokselle tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta, ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta 7 lukua lisäeläkejärjestelystä annettavista tiedoista eikä 8 lukua etuuden hakemisesta ja suorittamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkelaitokselle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista, ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettun luvan saanut ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisella on saanut 2 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

5 §

Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten valvonta

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisella ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkelaitos ei noudata toiminnassaan 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

6 §

Vastuuvelan täysimääräinen kattaminen

ETA-lisäeläkelaitoksen, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvelka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

7 §

ETA-lisäeläkesäätien ja ETA-lisäeläkekassan merkitseminen rekisteriin

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava lisäeläkesäätien eläkesäätien- ja vakuutuskassarekisteriin myös ETA-lisäeläkesäätienä. Jos ETA-lisäeläkesäätien rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläkesäätien rekisteröinti ETA-lisäeläkesäätienä. Finanssivalvonnan on merkittävä rekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätien toimii.

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava lisäeläkekassa rekisteriin myös ETA-lisäeläkekassana. Jos ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläkekassan rekisteröinti ETA-lisäeläkekassa-

na. Finanssivalvonnan on merkittävä rekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekas-
sa toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut rekisteritiedot Euroo-
pan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen rajat ylittävä toiminta Suomessa

8 §

Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen oikeus harjoittaa lisäeläketointia Suomessa

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa
Suomessa ja vastaanottaa rahoitusta Suomessa sijaitsevilta rahoittavilta yrityksiltä.

9 §

Tieto sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toi-
mivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävässä toiminnassa lisäeläkejärjestelyyn sovelletta-
van Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista mahdollisille
vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevat vaatimukset. Finanssivalvonnan
on ilmoitettava edellä tarkoitetut tiedot kuuden viikon kuluessa toimivaltaisen viranomai-
sen toimittamien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa koskevien vastaanottavaa
valtiota, rahoittavaa yritystä, sen kotipaikkaa ja lisäeläkejärjestelyn pääpiirteitä koskevien
tietojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toi-
mivaltaiselle viranomaiselle 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muu-
toksista.

10 §

Rajat ylittävän toiminnan aloittaminen

Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa
Suomessa, kun se on saanut kotivaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta 9 §:n 1 momen-
tissa tarkoitetut tiedot sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen antamista koske-
vista vaatimuksista.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryh-
tyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, jos sen kotivaltion toimivaltainen viranomai-
nen ei ole antanut sille 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluttua siitä, kun
Finanssivalvonta on saanut ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta
viranomaiselta tiedot ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamista kos-
kevassa ilmoituksessa annetuista tiedoista.

11 §

*Sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten
noudattamisen valvonta*

Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa 9 §:n 1 mo-
mentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa ha-
vaitsemistaan rikkomuksista ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltai-
selle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huo-
limatta tai toimenpiteiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa ulkomaisen ETA-
lisäeläkelaitoksen toimintaa tai, jos se on välttämätöntä rikkomuksen lopettamiseksi, kiel-

tää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä.

14 luku

Rajat ylittävät siirrot

1 §

Luvun soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitokseen, jossa on vähintään 100 vakuutettua, sekä lisäeläkelaitokseen, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 1 luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen, sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös lisäeläkelaitokseen, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, jos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva lisäeläkelaitos tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Lisäeläkelaitos voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuun, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää vastuuvakaa ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädetyn edellytyksin.

Lisäeläkelaitos, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 11 lukua. Lisäeläkelaitokseen, joka siirtää koko vakuutuskantansa sovelletaan kuitenkin mainitun luvun 10 ja 11 §:ää.

2 §

Vakuutettujen, etuudensaajien ja vakuuttavan työnantajan suostumus

Sen lisäksi, mitä eläkesäätiö- ja eläkekassalaissa säädetään eläkelaitoksen hallituksen päätöksestä, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän lisäeläkelaitoksen hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat vakuutettuja ja etuudensaajia, puoltaa siirtoa.

Jos lisäeläkelaitoksen sääntöjen mukaan etuudensaajat eivät valitse hallitukseen jäseniä, siirron edellytyksenä on lisäksi, että etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Tällöin etuudensaajat käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Lisäeläkelaitoksen on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja etuudensaajille sekä vakuutettuja ja etuudensaajia edustaville hallituksen jäsenille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Jos etuudensaajat käyttävät päätösvaltaansa 2 momentissa tarkoitettulla tavalla äänestämällä, etuudensaajille on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet äänestyskäsissä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siihen ennakolta suostumuksensa.

3 §

Finanssivalvonnan arvio ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen suostumus

Lisäeläkelaitoksen lisäeläkejärjestelyn 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa edellä tarkoitettujen toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

- 1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja etuudensaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla;
- 2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;
- 3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet 6 luvussa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen hakemuksien vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

4 §

Tiedot siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamisen vaatimuksista

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

5 §

Finanssivalvonnan valvontatehtävät

Jos Finanssivalvonta on 4 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa mainitun pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitettujen toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai toimenpiteiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toimin-

nan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä.

6 §

Lisäeläkelaitos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena

Lisäeläkelaitos voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetty edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat taikka vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy vastaanottavaan lisäeläkesäätiiöön osakkaaksi, joka täyttää 1 luvun 5 §:ssä säädetty toimintapiiriä koskevat vaatimukset tai se liittyy vastaanottavaan lisäeläkekassaan osakkaaksi, joka täyttää mainitun luvun 6 §:ssä säädetty toimintapiiriä koskevat vaatimukset.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

7 §

Lupahakemus lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseen

Lisäeläkelaitoksen, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- 1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;
- 2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;
- 3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;
- 4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvelasta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;
- 5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;
- 6) todiste 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;
- 7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arviotavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

8 §

Finanssivalvonnan päätös lisäeläkejärjestelyn vastaanottamisluvasta

Finanssivalvonta arvioi 7 §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteella:

- 1) onko lupaa hakeva lisäeläkelaitos toimittanut kaikki 7 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;
- 2) ovatko lisäeläkelaitoksen hallinnollinen rakenne ja taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;
- 3) turvataanko lisäeläkelaitoksen vakuutettujen ja etuudensaajien sekä niihin siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;

4) onko lisäeläkelaitoksen vastuuelka täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;

5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutustekninen vastuuelka mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle lisäeläkelaitokselle kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva lisäeläkelaitos voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

9 §

Tiedot vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen toimittamisen vaatimuksista

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle lisäeläkelaitokselle ne tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä tarkoitetut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava lisäeläkelaitos ei noudata 1 momentissa tarkoitettuja sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

10 §

Siirrettävän lisäeläkejärjestelyn hallinnoinnin aloittaminen

Edellä 7 §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva lisäeläkelaitos voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 8 §:n 2 momentissa tarkoitetun hyväksyvän päätöksen tai, jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos lisäeläkelaitoksen toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, lisäeläkelaitoksen merkitsemisestä eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin sovelletaan, mitä asiasta 13 luvun 7 §:ssä säädetään.

11 §

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sovintomenettely

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neu-

voston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn.

15 luku

Lisäeläkelaitoksen ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta sekä tietojen antaminen

1 §

Finanssivalvonnan valvontatehtävät

Finanssivalvonta valvoo, että lisäeläkelaitos täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että lisäeläkelaitos täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

- 1) 5 luvussa säädettyä vakuutusteknistä vastuuelkaa ja sen rahoittamista, lisäeläkelaitoksen omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;
- 2) 6 luvun sijoittamista ja omaisuudenhoitoa sekä varojen säilyttämistä koskevia säännöksiä;
- 3) 3 luvun hallintojärjestelmää ja johtoa koskevia säännöksiä;
- 4) 7 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

2 §

Valvonnan tavoitteet, suhteellisuus ja vaikuttavuus

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojeleminen sekä lisäeläkelaitoksen vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia lisäeläkelaitoksen toimitiloissa ja valvontatoimenpiteitä lisäeläkelaitoksen toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkastettava toimimensa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

3 §

Valvonnassa huomioon otettavat seikat ja käytettävissä olevat valvontakeinot

Finanssivalvonnan on lisäeläkelaitosta valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja lisäeläkelaitokselle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee lisäeläkelaitosta valvoessaan erityisesti arvioida:

- 1) täyttääkö lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmä 3 luvussa säädettyt laadulliset vaatimukset;
 - 2) lisäeläkelaitoksen toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita näitä riskejä.
- Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita lisäeläkelaitoksen taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata lisäeläkelaitoksen toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1–3 momentissa säädetyn valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

4 §

*Valvonnan kannalta tarpeellisten tietojen ja asiakirjojen toimittaminen
Finanssivalvonnalle*

Lisäeläkelaitoksen, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

- 1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset oletamat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuk-sien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

5 §

Ulkoistettujen toimintojen valvonta

Finanssivalvonta valvoo lisäeläkelaitoksen ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 3 luvun 14 §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta lisäeläkelaitoksen taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle lisäeläkelaitos on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös tarkastukseen sellaisen palveluntarjoajan toimipaikassa, jolle lisäeläkelaitoksen palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut lisäeläkelaitoksen toimintoja.

6 §

Rikemaksun määrääminen

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

- 1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 1 luvun 3 §:n 2 momenttia;
- 2) hallintojärjestelmästä, keskeisistä toiminnoista, riskienarvioinnista ja riskienhallintajärjestelmästä, toimintaperiaatteista, sisäisen valvonnan järjestelmästä, varautumissuunnitelmasta, toiminnan ulkoistamisesta ja palkka- ja palkkiopolitiikasta 3 luvun 5–17 §:ssä säädettyä;
- 3) omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 6 luvun 29–32 §:ssä säädettyä;
- 4) vastuuvielasta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 5 luvun 1, 5, 10 ja 18 §:ssä sekä 6 luvun 3, 5, 7–10, 16 ja 18 §:ssä säädettyä;
- 5) tietojen toimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 7 luvussa säädettyä;
- 6) rajat ylittävästä toiminnasta 13 luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 14 luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

7 §

Kielto käyttää omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallinnassa olevia varoja

Finanssivalvonta voi eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa kieltää 6 luvun 27 §:ssä tarkoitettua omaisuudenhoitajan ja mainitun luvun 28 §:ssä tarkoitettua säilytisyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen.

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallinnassa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

8 §

Kieltopäätöksen tiedoksi antaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätiön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

9 §

Vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden valvonta rajat ylittävässä toiminnassa

Finanssivalvonta valvoo siten kuin 13 luvun 11 §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisena. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksemukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle tämän lain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työoikeuslainsäädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

10 §

Tietojenvaihto ja yhteistyö

Finanssivalvonnan on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnan on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi.

Finanssivalvonnan on valvoessaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa toimittava yhteistyössä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisena) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamen-

tin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 mukaisesti sekä toimitettava ilman aiheutonta viivytystä mainitun asetuksen 35 artiklan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikki tiedot, joita tämä tarvitsee mainitun direktiivin ja mainitun asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamiseen liittyvistä merkittävistä vaikeuksista ja pyrittävä yhteistyössä Euroopan komission, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja muun ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten kanssa ratkaisemaan edellä tarkoitetut vaikeudet viipymättä.

11 §

Euroopan parlamentin tutkintaoikeus

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa Euroopan parlamentille salassapitosäännösten estämättä sellaisia tietoja lisäeläkelaitosten toiminnasta, jotka ovat välttämättömiä Euroopan parlamentille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 226 artiklassa säädetyn tutkintaoikeuden toteuttamista varten.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös siihen, joka Finanssivalvonnan palveluksessa tai Finanssivalvonnan antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan, on saanut viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon.

16 luku

Rangaistussäännökset

1 §

Lisäeläkelaitostoiminnan luvaton harjoittaminen

Joka tahallaan

1) harjoittaa lisäeläkelaitostoimintaa 1 luvun 5 tai 6 §:ssä tarkoitetun toimintapiirin ulkopuolella, mainitun luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun toiminnan tarkoituksen vastaisesti, ennen mainitun luvun 4 §:ssä tarkoitettua rekisteröintiä, vakuuttamalla muita kuin mainitun luvun 7 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä tai, 12 luvun 2 §:n vastaisesti asettamatta lisäeläkelaitosta selvitystilaan, taikka

2) ottaa lisäeläkekassaan uusia vakuutettuja 12 luvun 11 §:n 2 momentin tai mainitun luvun 18 §:n 2 momentin vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen, *lisäeläkelaitostoiminnan luvattomasta harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

2 §

Lisäeläkelaitosrikos

Joka tahallaan

1) toimii muutoin kuin asiamiehenä toisen välikätenä eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun äänioikeuden rajoittamista koskevan määräyksen kiertämiseksi,

2) käyttää lisäeläkelaitoksen varoja 6 luvun 1 §:n vastaisesti,

3) jakaa lisäeläkelaitoksen varoja laitoksen osakkaille 5 luvun 15 §:ssä säädetyn vastaisesti taikka

4) luovuttaa tai panttaa lisäeläkelaitoksen hallinnassa olevaa omaisuutta Finanssivalvonnan eläkesäätiö- ja eläkekassalain 9 luvun 2 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädettyä ankarampaa rangaistusta, *lisäeläkelaitosrikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Lisäeläkelaitosrikkomus

Joka tahallaan

1) rikkoo eläkesäätiö- ja eläkekassalain 3 luvun 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua velvollisuutta pitää kassankokouksen pöytäkirja nähtävillä,

2) rikkoo 4 luvun 1–4 §:ää tai eläkesäätiö- ja eläkekassalain 6 luvun 1, 2, 4, 5, 7 ja 8 §:ää kirjanpidon, tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen laatimisesta tai mainitun luvun 13 §:ää tilinpäätöksen, toimintakertomuksen, tilintarkastajien lausunnon ja tilastokertomuksen toimittamisesta Finanssivalvonnalle,

3) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettua laskuperusteet etuusperusteisen lisäeläkejärjestelyn vakuutusmaksun määräytymiselle,

4) jättää ilmoittamatta Finanssivalvonnalle 5 luvun 25 §:ssä tarkoitettua tervehdyttämisuunnitelman tai lyhyen aikavälin rahoitussuunnitelman tai mainitun luvun 28 §:ssä tarkoitettua vastuullisen matemaatikon nimittämisestä tai eroamisesta,

5) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 6 luvun 4 §:ssä tarkoitettua lisäeläkelaitoksen sijoitussuunnitelman,

6) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle lisäeläkelaitoksen eläkesäätiö- ja eläkekassalain 10 luvun 16 §:ssä tarkoitettua lopputilityksen sulautumisesta, mainitun lain 11 luvun 17 §:ssä tarkoitettua lopputilityksen jakautumisesta tai mainitun lain 13 luvun 33 §:ssä tarkoitettua lopputilityksen selvitysmenettelystä,

7) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle 12 luvun 4 §:ssä tarkoitettua tiedon kutsusta selvitystilaan asettamisesta päättävään kassankokoukseen, mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen selvitystilaan asettamisesta ja selvitysmiehen valinnasta, eläkesäätiö- ja eläkekassalain 13 luvun 27 §:ssä tarkoitettua toimintasuunnitelman hyväksyttäväksi, mainitun luvun 36 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen lisäeläkekassan purkamisesta tai 12 luvun 15 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen selvitystilan lopettamisesta taikka

8) jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle eläkesäätiö- ja eläkekassalain 2 luvun 6 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen osakasluettelon muutoksesta tai mainitun lain 9 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen rekisteriin merkityn tiedon muuttumisesta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *lisäeläkelaitosrikkomuksesta* sakkoon.

Lisäeläkelaitosrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka törkeästä huolimattomuudesta menettelee 1 momentin 2–8 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

17 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

947/2021

Helsingissä 19.11.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen